49րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1370 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ 9/22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1905 25 ՇԷՎՎԱԼ 1323 — 9 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ԷՎՎԷԼ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐԴԻ ԿՌՈՒՂՈՒՈՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալը Ալի ճամբուն, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته در
صاحب امتیازی : اوهانس قربه
اداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده [...] نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 »

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցման համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ" ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Ինչո՞ւ է թէ ներկայ մայրերը իրենց մայրերուն չափ կը սիրե՛ն իրենց զաւակները։

Հարցումը ըստ ինքեան տարօրինակ կը թուի, երբ նկատի առնենք մի միայն մայրական ինքնաբոյս սէրը զոր ծնողները կ'ունենան անոնց նկատմամբ, որոնց գոյութեան պատճառը եղած են։

Բայց նիւթական այս սէրը բնական է առհասարակ բոլոր էակներուն, որոնք իրենց արդիւնաւորութեան բնական հետեւանքին պատասխանատուներն են։ Կենդանական աշխարհին բոլոր դասակարգութիւններուն մէջ հաւասարապէս կը տեսնուի միեւնոյն սէրը նոյն ուժգնութեամբ և խորութեամբ։

Բայց բանական էգը բարոյական վերաբերում մը կ'ունենայ իսկոյն նիւթականէն վեր, նիւթականէն դուրս, իր զաւակներուն նկատմամբ։ Սեռի պահպանութեան զգացումը շուտ կը դադրի կենդանիին մէջ, բայց կը տեւէ, կը տարածուի բանական էակին մէջ, և հանգոյցը կը քակուի ա՛յն ատեն միայն երբ այս աշխարհէն հետ մօրը ունեցած առնչութիւնը կը դադրի գոյութիւն ունենալէ։ Այս է արդէն մին յոյժ զօրաւոր տարբերութիւններէն որոնք կը զանազանեն անասուն ծնողին և մարդու ու բանական ծնողին միջեւ։ Մայրը իր զաւակներուն համար աւելի բան մը կ'ընէ բանական աշխարհին մէջ քան անասնական աշխարհին մէջ։ Անասուն մայրը իր բնական պարտաւորութիւնը կատարելուն պէս կը շարունակէ նոյն նիւթական խնամքը կարճ ժամանակի մը մէջ, մինչդեռ նոյնը չէ բանական մօր համար, որուն հոգածութիւնը և կապակցութիւնը իրմէ սերածին հետ կը տեւեն, կը տեւէ մինչեւ անոր վերջին շունչը։ Բարոյական համակրութիւնը կը ներգործէ մօրը կեանքին ամէն պահերուն մէջ, և զաւակը այնքան պարտաւոր կ'զգայ զինքը իր մօր, որքան այս վերջինը անքակտելի կապերով կը ցուցադրէ իր զաւկին հետ։ Հարազատ սէրն է այս, բուն ազնուական սէրը որ կը տարբերէ մարդ էակը անասունէն։ Կենդանական աշխարհին բոլոր ատեճաններուն վրայ իրական պաշտօնը կը դադրի երբ ծննդեալներուն պէտքը կը դադրի և անոնք կրնան իրենց սեփական միջոցներով շարունակել պահպանել իրենց գոյութիւնը։

Բայց բարոյական այս հոգածութիւնը՝ որ մայրերուն բարձրագոյն գոյութեան և ազնուական կոչումին յատկանիշն է, միշտ գործա՞ծ, միշտ տեսնուա՞ծ է նո՛յն չափով, նո՛յն համեմատութեամբ։ Տարակոյս չկայ թէ մայրերը միշտ մայր են դարերու ո՛ր ընթացքին, ժամանակի ո՛ր շրջանին մէջ ալ որ ապրած ըլլան։ Մայրական հոգածութիւնը կախեալ ունի պարագաներէն, միջավայրի պայմաններէն, որոնց մէջ կը շարժին բարոյական էակները, որոնցմով կը կազմուի մարդկային ընկերութիւնը։ Որքան լաւագոյն ըլլան պայմանները, ո՛րքան դիւրութեամբ մատակարարուին նիւթական բարօրութեան անհրաժեշտ տարրերը, ա՛յնքան նպատակայարմար կ'ըլլայ մայրական հոգածութիւնը հանդէպ իր զաւակներուն։ Հայրերը ո՛րքան ալ իրենց միջոցներուն բաւականութեան համեմատ հոգածու գտնուին իրենց զաւակներուն, այդ հոգածութիւնը մայրական խողովակէն անցնելով է որ կ'արդիւնաւորուի։ Կնոջ հոգին իր թարմութեան, իր յաւիտենական ամբողջութեան մէջ աւելի իր նպատակին յարմարագոյն կ'ըլլայ, որքան միջավայրին պայմանները նպաստաւոր գետին մը յարդարեն անոր անկաշկանդ և ազդու գործունէութեան։

Բնութիւնը ինքնին կինը ստեղծած է ա՛յնպիսի եղանակաւ, որ կարող կ'ընէ զինքը իր բնական դերին մէջ յաջողելու։ Տուած է անոր գորովոտ սիրտ մը և փափուկ խառնուածք մը, որով ամէնէն աւելի շուտ կ'զգայ, կը զգածուի, կը համակրի, կը ցաւայ։ Բուն խնդիրը հոն է որ արուեստական շրջանակի մը մէջ չսեղմենք, չսահմանափակենք անոր էութեան իտէալը։ Կինը միշտ առակ է իր պաշտօնին, օրինական տարբեր կերպ չի կրնար ըլլալ, բաւական է որ չխեղաթիւրենք զայն և բուն միջոցներով չմղենք զայն իր գոյութեան տարրերէն դուրս ելնելու։ Ամէնէն աղքատիկ մայրերը դիւցազուններ եղած են իրենց զաւակներուն դաստիարակութեան գործին մէջ։ Այրերը ոչինչ կրնան ընել մանուկներուն առաջին տարիներուն մէջ, որոնք մի-միայն մայրենի խնամքին թեւերուն տակ կը պարփակուին։ Այրերուն բազմազբաղ վիճակը, տունէն դուրս անոնց պարտաւորիչ բացակայութիւնը մասամբ զօրաւոր պատճառներ են. [...] ներքին կեանքը շարժման մէջ դնելու համար, բայց մեքենան կինն է, գործիքը՝ որուն վրայ պէտք է հաստատուի ընտանիքը՝ կինն է, ամբողջ կազմածքը՝ որով կ'արդիւնաւորուի ընտանիքին շարժումը, կինն է իրաւամբ, և մարդկային տեսակներ գործունէութիւն մը, նոյն իսկ մարդկային գոյութիւն մը չէ կարելի ենթադրել առանց գործօն և անհրաժեշտ մասնակցութեան մօր։ Հայրական զգացումը ինքնին մեծ բան մը չէ առքընելու համար ընտանեկան բոյնը, ախորժ ջերմութիւնը կինը կը տարածէ, կինը կուտայ, մայրական զգացումն է որ կը շինէ տունը, կը դաստիարակէ մանուկը, կը շէնցնէ խրճիթն ու ապարանքը։ Մայրն է որ թեւել կը սովրեցնէ իր ձագուկներուն, և առաջին սնունդը կուտայ անոնց։ Գաւաթ մը ջուրը և պատառ մը չոր հացը կը բաւէ կնոջ՝ նոր էութիւն մը կշտացնելու համար իրմէ դուրս։ Հայրը դուրս կուտայ, կը մաքրուի մինչեւ մէկ աստիճան, անորը բնական կարիք մըն է պարզապէս, բայց մայրը ընդունարանն է արգասաւոր և առաջին վայրկեանէն իսկ մայր է ան։

Արդ, բնութենէն իսկ և իրողութեանց այսքան ակներեւ կուտակումէն իսկ բղխող մայրական դեր մը ինչո՞ւ շեղեցնել իր ընթացքէն, կոչումէն ինչո՞ւ բռնաբարել և կինը առնել տունին այրութեան հոսանքին մէջ, տունէն դուրս աշխատութիւններու ծայրայեղ հակումներ և, ժամանակ անցնելով, անհրաժեշտ սեղմել անոր մէջ, տալ անոր յօժարիլ ա՛յնպիսի նպատակներու որոնք իրենը չեն։ Կինը կրնայ տանը մէջ զբաղիլ իր գործով, որ դարձեալ զաւակներուն օգուտին ու բարօրութեան համար է. անուշ իր ուսերուն վրայ ծանրութիւն մը՝ որ երկա՞ն ծանրութենէն շատ խիստ է և յաճախ անտանելի, որուն տակ կը տանի սիրայօժար։ Ինչո՞ւ բուն երիկ մարդուն յատկացուած ծառայութիւնները կնոջ ալ շալակը հանենք։

Անդրադառնալով մեր հարցումին.— Հիմակուան մայրերը իրենց զաւակները կը սիրե՞ն ա՛յնքան որքան հին մայրերը կը սիրէին զանոնք։

Նախ ըսենք թէ ներկայ մայրերը իրենց կնոջական ըմբռնումներուն մէջ մեծ փոփոխութիւն մացուցած են, միջավայրին ազդեցութեան տակ։ Հին մայրերը իրենց հարսնութեան առաջին տարիներէն վերջ մի միայն իրենց զաւակներուն կուտային իրենք զիրենք։ Անո՛նք պիտի հագուէին աղէկը, անոնք պիտի ուտէին աղէկը, անոնք պիտի խմէին աղէկը։ Աղքատիկ մայրերը անգամ սանկ նանկ իրենք զիրենք կը զրկէին իրենց զաւակները կոկիկ հագուեցնելու համար։ Հիմակուան մայրերը մի՛շտ տեսարանին վրայ են։ Անոնք պիտի երեւին, կամ երեւիլ կ'ուզեն արդուզարդով մը, որուն զմահաճոյութիւններէն բռնուած են նիւթապէս ամէնէն անկարողներն իսկ։ Արդուզարդի խնամքը կամ սէրը մինչեւ պառաւութեան օրերը անբաժան ընկերն է արդի [...] հագուեցնէին իրենց փոքրիկ զաւակները, կը նայէին որ անոնց վրայ գլուխը կանոնաւոր ըլլայ, և յետոյ միայն զիրենք կը հագցնէին։ Հիմակ տղայոց վրայ նայո՞ղը ո՛վ է. ամէն կին արդուզարդի իր խնամքը ունի. սպասուհին կամ ծառան իրենց ճենճոտ թեւերով պզտիկները կը հագուեցնեն, մինչ տանտիկինները հայելիին առջեւ պաչպըրկներ կը խաղցնեն իրենց մարմնոյն զանազան կողմերը։ Առաջները մայրը իր փոքրիկ աղջիկը առջեւ ձգած կ'երթար. հիմա ցուցադրութիւնը մօրը վրայ կեդրոնացած է, առաջին ասպարէզին վրայ է միշտ մայրը, միշտ մանկամարդ և յաւերժական հարսնցուն է արդի մայրը, և եթէ աղջիկը հարսնութեան փափաք ունի, պէտք է առաւելապէս խնամ տանի իր մայրիկին հարսնցուական թառամեալ շնորհները վերանորոգելու, պէտք է իր կարմիրը տայ անոր այտերուն, և իր գեղեցկութեան թարմութեան սօսուերը չփէ անոր մարմնոյն։

Իրողութիւն մը եւս թէ արդի մայրերը իրենց զաւակները չեն սիրեր ա՛յնքան՝ որքան հիները կը սիրէին զանոնք։ Ո՛չ թէ միայն փոքրիկներուն խնամքը օտարներուն յանձնուած է, այլ անոնք իրենց վարուիքը կապելու չափ սէր դեռ չունեցած, կը զրկուին վարպետ տաւտուրին կամ պաճուճեալ անուամբ Մանկապարտէզները, որպէս զի մայրիկները հանգիստ ըլլան, ազատ ըլլան տունէն դուրս ելնելու, այցելութիւններ փոխանակելու, և կամ, հագուստէ պաշտ բացառութեամբ, էրիկ մարդու գործ տեսնելու համար գործատեղիներ յաճախելու։ Ցայտնի է թէ մանկութիւնը մեծապէս կը տուժէ այս պարագաներէն, և արդի մայրերը իրենց զաւակները սիրած չեն ըլլար պէտք եղածին չափ։

Հայրերը պատասխանատու չեն այնքան, ինչպէս վերը ակնարկեցինք. մայրական պարտաւորութիւնը իր սահմաններէն չա՛տ շեղած կ'ըլլայ, պզտիկները այսպէս երեսի վրայ ձգուած տեսնելով։ Աղքատութիւնը պատճառ մը չէ պարտկելու համար մայրական պարտաւորութեան այս շեղումը։ Աղքատ մայրեր կան, որոնք նա՛եւ իրենց վրան գլուխը կը հոգան, և իրենց զաւակները բոպիկ գլխաբաց փողոցները կը թափառին, կամ արգահատելի կացութեամբ մը կը ներկայանան վարժարանէն ներս։

ԵՐ. ՏԷՐ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ ՕՏԱՐՈՒՀԻՆԵՐԱՒ ՀԵՏ

Օխրի ատք կոխող հայ երիտասարդը չէ կրցած իր էութիւնը, իր ինքնութիւնը պահել ու յորձանուտ գետի մը քշած քարերուն նման գլտորելով ինկած է օտարամոլութեան անծայրածիր ծովուն մէջ՝ և ընկղմած է հոն։ Գաւառացի Յարութիւն մը՝ գրեթէ տարի մը հոս ապաստանութենէն ընելէ վերջ՝ [...] եղած՝ մէկ քանի զաւակներ ալ թողած է պուլկարներուն. մեզի, ոչինչ։ Վիրաբոյժ մը, Արիկ անուն, հոս պուլկարուհիի մը հետ ամուսնանալով, այսօր լեգեոն մը զաւակներ, թոռներ, փեսաներ ու թոռնորդիներ կապած է նոյն ազգին։ Հայ երկրաչափ մը, հոս ամուսնանալով, այսօր չորս զաւակաց տէր է որոնք մինչեւ իսկ հայերէն բառը չեն գիտեր. ուրիշ երկրաչափ մը Ուլահ աղջկան մը հետ ամուսնացած է. դեղագործ մը՝ որ ամէն մեղքերուս վրայ էր որպէս Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ պատսպարուած ու ազգին հացովը մեծցած ու մարդ եղած է՝ յոյն աղջկան մը հետ ամուսնանալով՝ յոյն օրիորդ մը թողած է նոյն ազգին։

Երբ ողջամիտ անձինք այս օտարամոլութեան դարման մը կը փնտռեն՝ մտիկ ըրէք թէ քահանայ մը ի՛նչ կերպ կը խորհի այս տեսակէտով։ Դասընկերներէս մին, Անատոլուի մէջ թաղապետական բժիշկ մը, ուսեալ ու ուշիմ երիտասարդ, իրեն հազար ոսկիով առաջարկուած յոյն աղջիկ մը մերժելու քաջութիւնը կ'ունենայ և ինքը, Պոլիս գալով հայուհիի մը հետ կ'ամուսնանայ. շնորհանակ քահանայ մը, որ այդ բժիշկին ազգականն է, տեսակցութեան մը մէջ՝ կ'այպանէ յիշեալ բժիշկը իբր անգործունեայ և անխելք՝ տարակելով որ՝ եթէ նոյն յոյն աղջիկը ամուսնութեան առնէր, անոր բերելիք հազար ոսկինոց դրամօժիտը, մինչեւ իսկ իր (քահանային) ապագան ալ բարուքելու պիտի ծառայէր. ահա՛ խելացի ու խրատատու քահանայ մը։

Եթէ մանրակրկիտ կերպով ու մաթեմաթիքական հաշուով խնդիրը պրպտենք՝ պիտի տեսնենք թէ ահագին կորուստ մը ունեցած ենք՝ յանձին այսպիսի երիտասարդներու, որոնք օտարուհիին երեսին ներկ կարմիր գոյնին ու միջատօրէ բայլին խաբուելով՝ իրենց ամբողջ էութիւնը, իրե՛ց հայն ու մայրը կը մոռնան։ Խաղալիք կ'ըլլան օտարուհիի մը ձեռքը, որ իր կամաց համեմատ կը կառավարէ զանոնք։ Այդ երիտասարդները իրենց առած Յոյն կամ Պուլկար աղջկան ծէսովը կ'ամուսնանան, անոր ծէսովը զաւակներնին կը մկրտուին, անոնց օտար անուն կը դնեն։ Այդ տեսակ տուներու մէջ այրը, երկու կողմ բռած ձախ պեխերով, խրտուիլակի մը ձեւը կ'առնէ, որուն ամբողջ պաշտօնը կ'ըլլայ իրենները կերակրել ու ձեւով, լեզուով, կրօնքով, անուանով բոլորովին օտար ընտանիք մը կազմել այն համայնքին մէջ ուսկից աղջիկ առնելու բաղդը ունեցած էր։ Անտարակուսելի է թէ ասոնք կ'ամուսնանան մի միայն Վէնիւսի լեռան երկրպագելու համար։ Սրջանիկ ալ չեն ըլլար ասոնք և սեւ արատ մը իրենց ճակատին վրայ անջնջելի կերպով կը մնայ մինչեւ ի մահ և իրենց զաւակացը կողմէ երբ օտարական մը կը նկատուին ինչ որ բնական է յաւիտենական խղճի խայթ մը կ'ըլլայ, ուրէ երիտասարդները խրատուելով, թո՛ղ [...]

ՏՔԹ. Ա. ՈՒՆՃԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՃԱՊՈՆԻ ԴԻՒՑԱԶՈՒՆՆԵՐԸ.— ՄԵԾ ԹԱՓՕՐ ԹՕՔԻՕՅԻ ՄԷՋ.— ՊԱՏԵՐԱԶՄԷՆ ԵՏ ԴԱՐՁԱԾ.— Դեկտ. 17 թուով կը հեռագրեն Թօքիօյէն.— Քաղաքը տօնի մէջ էր այսօր պաշտօնապէս տօնելու Ճափոնցի զօրքերուն վերադարձը Մանչուրիայէն։ Խուռն բազմութիւն մը հաւաքուած էր գլխաւոր փողոցներուն մէջ, և յոյժ սիրալիր և խանդավառ ողջոյն մը տուաւ այն 10,000 զինուորներուն, որոնք Մարէշալ Օեամայի գլխաւորութեամբ թափօրի կարգով գացին դէպի Ուէնօ Բարք։ Հոն քաղաքապետութիւնը կազմակերպած էր բարի գալստեան ցոյց մը, և դաշտային խնջոյք մը տեղի ունեցաւ յոյժ ընդարձակ ասպարէզի մը վրայ։ Տեսարանը նկարչագեղ էր, ինչպէս կ'ըլլան միշտ Ճափոնի մէջ այսպիսի կազմակերպութիւնները։ Մանաւանդ սրտաճմլիկ էին այն կոչերը՝ զորս խուռն բազմութեան մէջէն բարեկամներ և ազգականներ կ'ուղղէին պատերազմին յաղթութիւններէն դրոշմուած յաղթական մարդոց։

ՃԱՊՈՆՑԻ ԳԵՐԻՆԵՐՈՒՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ.— ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՅՍԵՐ ՆՈՒԷՐՆԵՐԸ.— Տարի ու կէսէ ի վեր իբրեւ պատերազմական գերի Ռուսիոյ մէջ գտնուող 1728 ճափոնցի զինուոր և 59 սպաներ փոխադրող կառախումբերը Դեկտ. 16ին Պերլինէն անցան Համպուրկ երթալու համար, ուր անգլիական Վանֆուվր և Թեգպրոմէն շոգենաւերը, որոնք մասնաւորապէս վարձուած են, կ'սպասէին արձակեալ գերիները Ճափոն փոխադրելու համար։ Վիրպալէնի մէջ Ռուսիոյ պատերազմական նախարարութեան ներկայացուցիչները գերիները յանձնեցին Պերլինի Ճափոնական դեսպանատան զինուորական կցորդ գնդապետ Օհի։

Առաջին մասը առաւօտուն ժամանեց ժամը 7էն վերջ։ Ճափոնցիք տակաւին հագած էին այն մուշտակները և գլխանոցները՝ զորս կը կրէին Մանչուրիոյ պատերազմին մէջ։ Վտանգաւոր կերպով վիրաւորուած ութը Ճափոնցիներ առանձին զրկուած էին մասնաւոր կառախումբով, և ճամբան հինգը մեռած էին։

Վիլհէլմ կայսր գերիներուն Պերլին ժամանումը լսելով իր թիկնապահապետ զօրավար Բլէսէնը զրկեց շոգեկառք և սիկարէթի մեծ մթերքով զինուորներուն համար, իսկ սպաներուն համար ալ թարմ քրիզանթէմի ծաղկեփունջերով. Ճափոնցի սպաները խիստ զգածուեցան գերման կայսեր այս վարմունքին վրայ, որ այսպէս առիթ տուաւ իրենց անգամ մը եւս տեսնելու իրենց բնիկ երկրին ծաղիկը։

Կառախումբին հասնելուն պէս, տեղւոյն պաշտօնատարներուն հետ, որոնց ընկերացած էր զօրավար ֆոն Բլէսէն և կայսրուհիին արարողապետ Պառոն ֆոն տէն Նէզէպէքի՝ իբրեւ ներկայացուցիչ Գերման Կարմիր Խաչի Ընկերութեան, կառախումբը մտան։ Սպաներուն հետ ձեռք թօթուեցին, այցելեցին վիրաւորներուն, որոնցմէ շատերը խիստ սրտաճմլիկ երեւոյթ մը ունէին։ Բորթ Արթուրի առջեւ փոխադրանաւերուն մէջէն գերի բռնուած ճափոնցի սպաներուն շատերը ամենամեծ գովեստով կը խօսէին փոխադրանաւերու անգլիացի մեքենավարներուն վրայ, անոնցմէ մէկ քանին մեռան իրենց դիրքերուն վրայ, մեքենաներու անհակին մէջ։ Սպաները միաձայնութեամբ կը յայտարարէին թէ Ռուսիոյ մէջ շատ գէշ նայեցան իրենց։ Մեծվէքթ ուր գրեթէ կը գտնուէին մէկ տարիէ ի վեր, փոքրիկ գիւղ մըն է։ Խեղանդամները նեղ շէնքի մը մէջ զետեղուած էին առանց բժշկական օգնութեան։

Գերիները նախաճաշելէ վերջ, կառախումբը ճամբայ ելաւ Համպուրկ երթալու։ Գերման Կարմիր Խաչի Ընկերութիւնը վիրաւորներուն փոխադրութիւնը կատարեց իր ծախքով։

ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 127

Զուարճալի Ուղեւորութիւն

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ
Քառասուն Փարայով

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼԱ

ԹԱՐՄԷՉԻՆԵԱՅԷՆ ԱՄՈՒՏԷՐԵԱ

Միս Օսէթ Լավառէտի լիակատար տեղեկութիւնը տեսնելով այդ կողմերուն նկատմամբ,

—Ինչ, պարոն Լավառէտ, ըսաւ, միթէ դուք նախապէս ճամբորդած էի՞ք այս երկրին մէջ։

—Հարկաւ, պատասխանեց երիտասարդը, թիկնաթոռիս վրայ նստած ըլլալով ճամբորդած եմ այս կողմերը։

Բացայայտ խօսեցէք, կ'աղաչեմ, ի՞նչ ըսել կ'ուզէք։

—Չի հասկցա՞ք թէ ի՛նչ ըսել կ'ուզեմ։ Բարեկամներէս մէկը Բարիզեն դէպ ի Սմըրդանտ ուղեւորութիւն մը գրած է, ուր մանրամասն կերպով նկարագրած է այս երկիրներուն դիրքը, կլիման և ուրիշ պարագաները։ Հեղինակը աւելի շահեկան ընծայելու համար իր ուղեւորութիւնը, նախապէս լուսանկարած է ուղեգիծին վրայի կարեւոր կէտերը զորս ետքը պատկերներով ցոյց տուած է գրքին մէջ. Մեծ ուշադրութեամբ կարդացած եմ այս ուղեւորութիւնը, իւրացուցած եմ անոր ամէն մէկ կէտը, և հիմա անձամբ ուղեւորութիւն կատարողի մը չափ ծանօթութիւն ունիմ անոնց նկատմամբ։

Ժամ մը ետք, լաստը գետին վրայէն առաջանալով, հասաւ Անէնքօֆի շինած հսկայ կամուրջին տակ, որուն շինութեանը համար ամբաշէն զօրաց վաշտ մը վեց տարի աշխատած էր անընդհատ։ Ուղեւորները կամուրջին վարօքը կանգնեցուցին լաստը, ուրկէ ցամաք ելան։

Սըր Մօոլըթօն ցամաք ոտք կոխելուն պէս գոհունակութեան աղաղակ մը արձակեց։ Լավառէտ անոր մօտենալով,

—Ներեցէք պարոն, ըսաւ, այն ճգնաժամին պահուն ուր Ջրվէժէն վար սահելով ջախջախուելու վտանգին ենթարկուած էինք, կոշտ բառ մը արտասանեցի ձեզ նկատմամբ, դուք ալ կը վկայէք որ ամէնքս ալ շուարած էինք այն ատեն, ու գրեթէ անպատասխանատու էինք մեր բառերուն ու ըրածներուն։

—Այո, այո՛, յարեց Սըր Մօոլըթօն ամէնէն աւելի ես էի որ շուարած էի, չեմ գիտեր ինչէ՛ն պատ մը բոլորովին կորսնցուցած էի ինքզինքս, և այնպիսի երկչոտ ընթացք մը բռնած էի որ կրնար ձեզ ալ շփոթեցնել ու մեր ամենուն ոչնչացման պատճառ ըլլար։ Ուստի ասոր համար ես ալ ձեր ամէնուն ներողամտութիւնը կը խնդրեմ փոխադարձաբար։

Միս Օսէթ նշանածին ու հօրը մէջտեղ մտնելով,

—Պարոն Լավառէտ, ըսաւ, ինչպէս ամէն պարագայի, այս վերջին վտանգին մէջ ալ ձեզի կը պարտինք մեր կեանքը հայր ու աղջիկ։ Երկուքս ալ կատարելապէս վստահ ենք որ դուք մեր կեանքը կը նախադասէք ձերինին, և ինչ որ խօսիք ու կ'ընէք, մեզի օգտակար ըլլալու նպատակին յատկացուած է։ Հետեւաբար ի սրտէ մեր երախտապարտութիւնը կը յայտնենք ձեզ։

Բանձէս ալ երախտապարտութիւն յայտնեց Լավառէտի և բացարձակ կերպով խոստովանեցաւ թէ անոր արթնամտութեան ու կորովին շնորհիւ փրկուած էին իրենք։

—Հիմա որ ցամաք ոտք կոխեցինք, ըսաւ Լավառէտ, առանց ժամանակ կորսնցնելու, դէպ ի երկաթուղիի կայարանը երթանք։

—Կայարանին ճամբան ալ գիտէ՞ք, հարցուց Միս Օսէթ ժպտելով։

—Աւելի ալ գիտնալը բա՞ն մըն է, յարեց երիտասարդը և նոյն պահուն անկէ անցնող Պուխարացի մը տեսնելով,

—Վօզալ գուչեյ։

Պուխարացին կանգ առաւ և ձկուն խել մը անհասկանալի բառեր արտասանել որոնց կը միացնէր նաեւ ձեռքի ու ոտքի տարօրինակ շարժումներ։

—Հասկցայ պատասխանեց Լավառէտ Պուխարացին ճամբու դնելով, հասկցայ, դուք ետեւէս եկէք։

—Բայց Վօզալ ի՞նչ ըսել է հարցուց Միս Օսէթ ճամբան շարունակելով, միթէ Ռուսերէն գիտէ՞ք։

—Բառ մը անգամ չեմ գիտեր, բայց լսած եմ որ vozal Ռուսերէն կը նշանակէ ճամբայ հարցնել։

Ուղեւորները այսպէս նախ ձախ ու ետքը աջ դառնալով սկսան առաջանալ դէպ ի երկաթուղիի կայարանը։

Ճամբան Բանձէս խօսք առնելով,

—Դուք՝ ալ դէպ արեւմուտք պիտի երթաք ըսաւ, եթէ կը ներէք, թոյլ տուէք որ ձեզմէ բաժնուիմ։ Եթէ կ'ուզէք կրնամ հետեւիլ ձեզ, մինչեւ Զարըշ քաղաքը, ես Ռուսերէնն ալ քաջ գիտեմ ու ձեզ կրնամ այս տեսակէտով ալ ծառայութիւն մատուցանել։

—Շնորհակալ եմ քաջ Բանձէս, պատասխանեց Լավառէտ, դուն շատ ծառայութիւններ մատուցիր մեզի. մինչեւ Զարըշ քաղաքը ընկերակցելու յօժարութիւնն ալ սրտագին ողջունութիւնը կը յայտնէ։ Եւ սակայն դուք շատ յոգնեցաք բարեկամս, ո՛չ մի նեղուիք. գացէ՛ք հանգիստ ըրէք, երկաթուղիի պաշտօնեաները հարկաւ գաղղիերէն կը գիտնան, դժուարինը մինչեւ հոս էր, ասկէ անդին դիւրին է։

—Աղէկ խորհեցաք, գոչեց Սըր Մօոլըթօն կայարանապետները քիչ շատ Ֆրանսերէն կը խօսին։

—Ֆրանսերէն լեզուն գրեթէ պարտաւորիչ է ամէն կայարանապետի համար, ըսաւ Լավառէտ տեսակ մը հպարտութեամբ։

(Շարունակելի)

ՃԱԲՈՆ ԵՒ ՔՈՐԷԱ. — Մարքիզ Իթօ պիտի ըլլայ Քորէայի ճարտնական ներկայացուցիչը։ Իր իրաւասութիւնը յոյժ ընդարձակ է, նոյն իսկ Հնդկաստանի Անգլիոյ Փոխարքային իրաւասութիւններէն ալ աւելի։

Բարիզի ճարտնական դեսպանը ծանոյց վարչապետ Մ. Ռուվիէի թէ Բարիզի Քորէական դեսպանութիւնը չընջնջուած է, և իմացուց թէ այսուհետեւ Ճաբոն իբրեւ Թեւարկու Տէրութիւն, ինք պիտի վարէ Քորէայի շահերուն դիւանագիտական պատասխանատուութիւնը Բարիզի մէջ։ Մ. Ռուվիէ իմացուց թէ ի մտոյ ետ պիտի կանչուի Սէյուլի ֆրանսական դեսպանը։

ՄԱՐՕՔԻ ԽՆԻՐԸ. — Որովհետեւ Ալժեզիրասի մէջ բաւական տեղ չկայ Մարօքի ժողովին մասնակցող բոլոր դիւանագէտները պէտք եղած յարգանքով ընդունելու համար, Սպանիա Տէրութեանց առաջարկեց Մարիքը։ Բոլոր Տէրութեանց կողմէ նպաստաւոր պատասխան կը յուսացուի, բայց սպանիական քանի մը թերթեր այս տեղափոխութեան մէջ ֆրանսական հնարամտութիւն մը կ'ուզեն տեսնել։

Քաղաքական շրջանակներու մէջ յանկարծական անակնկալ մը առաջ բերած է սպանիական կառավարութեան այս առաջարկութիւնը։ Առաջին պահուն այնպէս կարծուեցաւ թէ ա՛յդ ժողովը անպայման ժամանակաւ պիտի յետաձգուի, և կամ պիտի արգիլուի բոլորովին։ Առաջին անգամ փութացաց Ֆրանսա ընդունիլ այս տեղափոխութիւնը և յետոյ Իտալիա։ Անգլիական նոր Դասլիթը բացարձակապէս որոշած է ֆրանսական կառավարութեան բոլոր դիտաւորութիւններուն համակերպիլ այս մարօքեան խնդրոյն մէջ։ Մարօքի ընթացքը միայն տարակուսելի է դեռ։ Կը վախցուի որ Մարօք դժուարութիւն մը յարուցանէ, որովհետեւ արդէն Ալժեզիրասի համար չատ դիտաւորութիւններ երած էր, քանի որ իր փափաքն էր Թանէրի մէջ գումարել ժողովը։ Կառավարութիւնները չուզեցին Թանէրը ընդունիլ, և Մարիքը առաջարկեցին, բայց Մարօք Ալժեզիրասը ընտրեց վերջապէս։ Բարիզի մէջ կը վախցուի որ Մարօքի եռեւը կը գործէ Գերմանիա։ Ալժեզիրասի մէջ կայ մի միայն մէկ լաւագոյն պանդոկ մը, որ 50 հոգիի համար միայն տեղ ունի, մինչդեռ ժողովին առնուազն 80 հոգի պիտի մասնակցին։ Ասոնցմէ դուրս են լրագրի ներկայացուցիչները։ Այս բազմաթիւ ընկերութեան համար անկարելի էր տեղ գտնել պանդոկին մէջ, և մասնաւոր տուներու տէրերը ծանր գիներ կը պահանջեն իրենց վարձքի, նմանը չտեսնուած կերպով սուտ։ Ինչպէս կը յիշուի, Մարօքի առաջին ժողովին վայրը Մարիքս եղած է։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Պերլինի առաջնակարգ քաղաքացիներէն երկու հազար հոգի հաւաքուեցան Սակարանին ընդարձակ օրահին մէջ, Պերլինի առեւտրական Սենեկին հրաւէրին վրայ, Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ բարեկամական յարաբերութեանց ի նպաստ որոշումներ ալու։ Հաղաքապետութեան ակնաւոր անձնաւորութիւններ ներկայ էին, նաև Բայխթագին և Բրուտիոյ Երեսփ. ժողովին կարեւոր անդամները, բայց մեծամասնութիւնը վաճառականութեան և առեւտուրի ներկայացուցիչներ էին։ Կը նախագահէր Առեւտրական Սենեկին ատենապետը, և ճառախօսներուն մէջ կը գտնուէին Զեղչի Ընկերութեան նախագահը, որ ներկայացուցիչ էր Պերլինի գլխաւոր սեղանաւորական հաստատութեանց ասոնցմէ, Պերլինի Համալսարանէն Բրօֆ. Բաուլզը, և Բայխթակի Արտասահման կուսակցութենէն Հրէտէր։ Բոլոր ճառերը ծափահարուեցան, և մասնաւորապէս ա՛ն կէտերը որոնք կը յայտարարէին թէ Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ կռիւի պատճառ չկար, թէ երկու երկիրները անքակտելի կերպով կապուած էին իրենց ամտեսական ներքին յարաբերութեամբ։ Հէինկի անուն խանդավառ ատենաբան մը՝ Անգլիացւոց և անոնց երկրին մասին չատ մը օրբուն բաներ կրկնելէ վերջ, ահագին ծափահարութիւն առաջ բերաւ սա՝ վերջին խօսքերով.— «Ո՛վ Անգլիա, կ'ողջունեմ քեզ։» Ի վերջոյ որոշմագիր մը քննարկուեցաւ, ինչպատ երկու երկիրներուն բարեկամութեան, և յոյս յայտնուեցաւ որ Գերմանիա և Անգլիա իրարու կապուին օրբալիր բարեկամութեան կապերով։

⁂ Գերման դրագէտ Կէրհարթ Հաուպթմանն վերոյիշեալ ժողովին հետեւեալ հեռագիրը ղրկեց.— «Թոյլ տուէք ինծի համոզումս յայտնել թէ միեւնոյն ծագումը և միեւնոյն քաղաքակրթութիւնը ունեցող երկու ժողովուրդներուն օրտին մէջ անկարելի է որ առեղծութիւն գտնուի։ Պէտք է զիրար յարգենք, զիրար պաշպանենք և իրարմէ բան սորվինք։»

Ուրիշ գերման դրագէտ մը, Հէրման Սուդէրման կը հեռագրէ.— «Կը ցաւիմ որ չկրցայ պատասխանել անձամբ ձեր հրաւէրին, բայց կը յայտարարեմ թէ ի բոլոր սրտէ համաձայն եմ երկու ժողովուրդներուն բարեկամութեան վրայ, և պիտի մասնակցիմ իմ բոլոր ջանքերովս։ Իցէ՛ ձեր այսօրուան ժողովը ի դերեւ հանէ այն անմիտ ախատութիւնները, որոնք կը ջանան արիւնահեղ ատելութեան տանիլ երկու բարեկամ և դարերէ ի վեր բարեացակամ ժողովուրդները։»

Լուտվիկ Հուլտա հետեւեալ հեռագիրը ղրկեց.— «Կը ցաւիմ որ պիտի չկրնամ ներկայ ըլլալ, բայց կ'ապահովցնեմ ձեզ թէ ամբողջ ջանքերս պիտի կեդրոնացնեմ Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ բարեկամութիւնը վառ պահելու համար ի չահ քաղաքակրթութեան և խաղաղութեան։»

Ժողովը բացաւ Պերլինի սեղանաւորական և առեւտրական ընկերութեան անունով նախագահ Ռէմբֆ և յայտարարեց թէ այսօրուան գումարման մասնակցած են ա՛չ միայն գերման վաճառականութեան և ճարտարարուեստի ներկայացուցիչները, այլ նաև քաղաքական իշխանութեանց, համալսարանի, մասնագիտական և անտեսագիտական բարձրագոյն վարժարաններուն, կրօնական յարանուանութեանց, գեղարուեստի, գիտութեան, ինչպէս նաև Մամուլին ներկայացուցիչները։ Անգլիական դեսպանն ալ հրաւիրուած էր, բայց մինչեւ Դեկտ. 23 Պերլինէն բացակայ գտնուելուն համար, իր Դորձակատարը իր տրագին համակրութիւնը յայտնած է ժողովին։

Երեսփոխան Ռէմբֆ այսպէս շարունակեց.— Երբ անցեալ տարուան ընթացքին մէջ անգլիական և գերման Տէրութեանց միջեւ ցրտութիւն և յոռի արտադրութիւններ երեցան, և փոխադարձ կասկածներու և ամբաստանութիւններու տեղի տուին, միշտ սակայն արմատացած էր սա համոզումը թէ Գերմանիա և Անգլիա հաստատակամ մնան։ Գերմանիոյ և Անգլիոյ հաստատակամ մնան։ Գերմանիա և Անգլիա հաստատակամ մնան։ Գերմանիոյ և Անգլիոյ

մար։ Աղջկան հայրը առկայն ծանր հիւանդութեան մը ենթարկուած է այս անլուր յուզումէն։ Այսչափ բացայայտ վայրագութեան մը առջեւ խորհրդածութիւն աւելորդ կը սեպենք։

ՍԻՐԵԼԻ ԱԼՓԻԱՐ

Երբէ՞ն ի վեր է որ գրական ախոյաններ քէն ընել սկսած են իրարու ուղղուած կատակներուն համար։ Թօլա ախպարիկը իր կատակներուն մէջ քէն մըն ալ ձեր միտը ծածեր է, ատոր համար կ՚արժէ՞ր որ այդչափ սրտմտէիք։ Մնաց որ Թօլաեան ձեզի հաճելի ըլլալու համար գեղանի սպասուհիներու հետ կշիռի դրած էր զձեզ, բնաւ մաքէն չանցնելով որ առանկ բան մը կրնայ ցաւ պատճառել երգիծաբանի մը որ իր կարգին նոյնչափ կատակներ առղջացուցած է ուրիշներու հասցէին։ Այսչափ դիւրազգածութիւն՝ եթէ մի սին Բիթլիսոսի, Բրաքոսի ու Ամբակումի ներելի ըլլար իսկ, բոլորովին անվայել պիտի ըլլար երգիծաբանի մը համար որ նախապաշարումները ձաղկելու յաւակնութիւնը ունի։ Իսկ եթէ ասով կ՚ուզուի չեզոքացնել Սահփան Երկանեանի ըրած այն յայտարարութիւնը թէ՛, «Արեւելեան Մամուլ»ի մէջ ձեր վերջին անգամ գրած յօդուածը թարգմանութիւն է Արսուէնի Մաքէնի մէկ ճառաբանած մէկ յօդուածին։ Կը կարծենք որ սորկայ հակառակ կողմէն պիտի ազդէ, որովհետեւ Թօլա ախպարիկը կ՚ըսէ թէ, ինքն ալ միեւնոյն յօդուածը կարդացած է Մաքէնի մէջ, զոր պիտի կրնայ դիւրութեամբ ցոյց տալ ձեզ, եթէ Մաքէնի վերջին վեցամսեայ հաւաքածոն և կամ Արտուէնի նոյն յօդուածը պարունակող թիւը իրեն ղրկել հաճիք։

Ողջ լերուք

×

Այս տողերը գրուած էին արդէն երբ ձեր սրտաշարժ կոչը տեսանք անանկ մէկու մը հասցէին, զոր իր բոլոր պաշտօնակիցներն ալ չափազանց ճեռողամտաբար կը դատեն։ Դուք ողբաս կը հաշակէք Հանրագիտակը, մինչ ձեր ապաւինած թերթը Հանրագիտակի իր նկատմամբ գրած քանի մը գնահատական տողերուն աղէկ այլայլած, բաւ չգտներ իր սրտագին երախտագիտութիւնը յայտնելու և աշխարհի ամէնէն երջանիկ մարդը կը դաւանի զինքը, Հանրագիտակի «չափազանցօրէն ներողամիտ» գնահատութեան արժանացած ըլլալուն համար։ Մնաց որ ձեր ապաւինած թերթը որ այսօր աղտեղութեամբ կ՚օծէ Հանրագիտակը, քեռ երկու շաբաթ առաջ անոր տնօրէն խմբագիրը երգիծաբաններու պետը և բացարձակապէս ձեռնհասը հռչակեց։ Ուրեմն, խոնարհեցէք ձեր պետին առջեւ, Տիար Ալփիար, քանի որ ձեր ապաւինած թերթին դատաստանը ... անվրէպ է։ Ի վերջոյ Տիար Ալփիար, կը յիշեցնենք ձեզ ձեր ապաւինած թերթին առաջին թիւերուն մէջ «Կաղ Թեւ» հասցէին գրած մէկ հակիրճ պատասխանը, ուր ձեր արժանիքին անկեղծ գնահատութիւնը ըրած էր այսօրուան ձեր պաշտպան փաստաբանը, որ «անվրէպ է, կարողագոյնը և կարեւորագոյնը»! մարդ դատելու մէջ։

Բայց ճշմարտութիւնը ո՛չ այս է և ոչ ալ այն։ Բուն խնդիրը մօտան անցած ապրանք մը դարձնել քշելու փորձն է, որ դժբաղդաբար չպիտի յաջողի, քանի որ բանագողութիւնը խիստ հակակշռի մը տակ կը գտնուի հիմա, և կարդացուելիք յօդուած մը արտադրելն ալ օր աւուր խիստ դժուար կը դառնայ ձեզ համար, ինչ որ կ՚ապացուցանեն ձեր վերջին յօդուածները իրենց ողորմելի տափակութիւններուն մէջ։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Դրավաճառ Յովհաննէս էֆ. Եսկիեանի կողմէ առկէ առաջ Պաչգալէի Որբանոցին նուիրուած՝ ու 27 Հոկտ. թուականաւ Մանզումէի Պաշ. Վարչութեան տրամադրութեան տակ դրուած 200 օրինակ պատկերազարդ այբենարան նոր գրքոյի — 70 պատկերներով զարդարուած — և 100 օրինակ պատկերազարդ Ընթեռցարան մայրենի լեզուի Ա. տարի անուն դասագրքերը ստացած եմ ամբողջութեամբ Մանզումէի Պաշ. Վարչութենէն՝ վերոյիշեալ Որբանոցին ղրկուելու համար։ Այս առթիւ ի դիմաց Հոգաբարձութեան Պաչգալէի որբանոցին կը յայտնեմ մասնաւոր շնորհակալութիւններ թէ՛ Եսկիեան էֆ.ի և թէ Մանզումէի Պաշ. Վարչութեան որոնց շնորհիւ միայն գտան սանիկները իրենց գրքերը։

Յ. ՇԱՀՊԱԶԵԱՆ

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ Արամեան վարժարանին համար դասախարակ-ուսուցչի մը պէտք կայ։ Դիմել ամէն օր ժամը 4—6 Գատըգիւղ, Արամեան վարժարան, Հոգաբարձութեան դիւանատունը։ Գատըգիւղցի ըլլալը նախընտրելի է։

«ՓՆՋԻՆՋ» ԿԻՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԷՍԸ

ԹԻՒ ՏԱՍՆԵՉՈՐՍԵՐՈՐԴ

Ծաղիկ կանանց յատուկ պատկերազարդ շաբաթաթերթին 14րդ թիւը հրապարակ ելաւ ճոխ և գեղեցիկ պարունակութեամբ։

Յօդուածներ ունին Օր. Հայկանոյշ Մառք (Պզտիկներու Տնտեսութիւնը), Օր. Նուարդ Մեղուբեկեան (Նամակներ եղբօրաղջկանս, Աղջկանց երկրորդական կրթութիւնը), Տիկին Սրբուհի Քիւչիւքեան (Կենցաղագիտական, Ընտանեկան քաղաքավարութիւնը), Օր. Զապէլ Զաքարեան (Ի՞նչ կ՚ընեն Մանկապարտէզի պաշտօնեաները), Օր. Նինի (Նինիին Օրագիրը), Օր. Եսթեր Նուրեան (Մեռելին մամը, բանաստեղծութիւն), Օր. Զապէլ Մոմճեան (Այրական միտք, կանացի պիւտճէ) և Օր. Սօֆի Խիւտավէրտեան (Ձեռագործի բաժինը, գործի գեղեցիկ պատկերով մը)։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

21 Դեկտեմբեր 1905

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	98 85
Օսմ. Միացեալ	(R. N. Unif.)	90 60
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	135 —
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	597 —
Րէժի	(Tab. Turcs)	377 —
Թրանսվալ	(Transvaal)	58 —
Սպանիական		91 62
Ռուսական 3%		63 37

ՌԷՍՄԻ

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Էտիրնէյէ քիւչաս օլունան Սէրկինին Թէքէսիննէ հիւնը խըլամէթլէրի կէօրիւլէն զըրաաթ միւտիրի րիֆաթլու Բեաթիպեան վէ Սէրկի միւտիրի Պէտէսեանի Ջաաէ Հաճի Բեամէլ էֆէնտիլէրէ րիւթպէի Սալիսէ Թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԻՍԼԱՄ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ.— Օտար երկիրներէ մաս առ մաս օսմ. երկիրները հասնող գաղթականներուն ամէն դիւրութիւն կ՚ընծայուի կայս. կառավարութեան կողմէ որ զանոնք կը ղրկէ նահանգները տեղաւորելու համար։ Միեւնոյն ժամանակ երկրին զարգացման նպաստելու մտօք, որոշուեցաւ գաղթականներուն պէտք եղած ձեռնտուութիւնը կատարել, անոնց բնակութեան յատկացուած տեղերը արօտավայրեր և ագարակներ կազմելով։ Այս գործերուն վրայ հսկելու համար ալ կուսակալութեանց մէջ մասնաւոր յանձնաժողովներ պիտի կազմուին։ 1500 հոգի այն գաղթականներէն, որոնք կայս. Իրատէի մը համաձայն պիտի հաստատուին Գօնիայի և Էնկիւրիի նահանգները մասնաւոր կառախումբով ղրկուեցան Էնկիւրի, և տեղաւորուեցան կուսակալութեան կողմէ նախապէս պատրաստուած վայրերը և ուտելիք և այլն բաժնուեցան անոնց։ Իսլամ գաղթականներու բարձր յանձնաժողովը երէկ եւս նիստ գումարեց Պետական Խորհրդոյ պաշտօնարանին մէջ ի ներկայութեան կայս. Պալատին Բ. քարտուղար Իզզէթ փաշայի։

ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՇՔԱԴՐԱՄ տրուեցաւ Էտիրնէի Հայոց աղջկանց վարժարանին ուսուցչուհիներէն Օր. Սիրանոյշ Մկրտիչ Տօնիկեանի, Ֆրանսական Սէնթ-Էլէն վարժարանին ուսուցչուհիներէն Օր. Գավուգճեանի, երկաթագործ Քիւչիւք ուստա Արթինի, Սրապ Փէլէմէնկճեան, Ղազարոս Տէօքմէճեան ու Կարապետ Արապեան, և չերամի հունտ արտադրող Մարգար Քհաթիպեան էֆ.ներու, Տիկին Կիւլիզար Սէօյլիւտեանի, Ռասօթօցի Ռուբէն էֆ.ի և նկարիչ Յովհաննէս էֆ. Բիւրքճեանի՝ իբր վարձատրութիւն այն բարւոք ծառայութեանց զորս մատուցած են Էտիրնէի ցուցահանդէսին առթիւ։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Կայս. կառավարութեան կողմէ Անգլիոյ տան յանձնարարուած առաջնակարգ 7 թորփիլանաւերուն շինութիւնը աւարտեցաւ և այժմ կ՚օպառազինուին։ Այս մարտանաւերը մօտ օրէն Պոլիս պիտի գան։

ՄԻՍԻՆ ԳԻՆԸ.— Թաղապետական իշխանութեանց նախապէս եղած զեկոյցներու համաձայն արդէն իսկ մեծաքանակ ոչխար ղրկուած են Պոլիս։ Այս առաքումներուն հետեւանքով, որ ժողովուրդին պէտքերը կը գոհացնէ, միսին սղութիւնը վերջնապէս պիտի արգիլուի, հակառակ շահագիտութեան կարգ մը վաճառականներու, որոնք Պրուսայի մէջ միսին 3—4 փարա աժըլէն օգտուիլ ուզելով, իրենց ոչխարները հոն ղրկել փորձեցին։ Բարեբաղդաբար, Թաղապետութիւնը ժամանակին լսելով նուազ խղճամիտ քանի մը վաճառականներու այս շահադիտութիւնը, խիստ հրամաններ տուաւ Պոլսէն ոչխար արտածելը արգիլելու համար։

ՍՎԱԶԻ նահանգին Պիւնեանը-Համիտ գաւառակը պիտի կցուի Կեսարիոյ գաւառակին, գործառնութեանց դիւրութեան համար։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ քարափին վրայ մաքսատան նոր շէնքերուն կառուցումը մարտին պիտի սկսի։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ կայարանին մօտ փութով պիտի սկսին արմտիքի ամբարանոցներու շինութիւնները, վասն զի հետզհետէ կը բազմանայ ցորենի ու արմտիքի ժամանումը։

ԳՈՐԳԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ օսմ. երկիրներէն «Թրանսիթ»ով անցուած կապերտները ու գորգերը ամէնէն աւելի Պոլսոյ, Տրապիզոնի, Երզրումի, Իզմիրի ու Պաղտատի մաքսատուններէն կ՚անցնին, որոնց ամէն դիւրութիւն ընծայել «Թրանսիթ»ի գործողութեանց որոնք հետզհետէ աւելի կը շատնան մաքսատանց մէջ։

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 8/21ը ըլլալով երէկ, սկսաւ ցորեկները երկարիլ և գիշերները կարճնալ։

ԿԵՕԶԹԵՓԷ-ՉԷՇՄԷ (Իզմիր) Թրամուէյի գիծ մը հաստատելու ծրագիրները կը քննուին ձեռնհաս պաշտօնարանին կողմէ։

ՊՂԻՆՁԻ ՀԱՆՔ.— Պիղայի գաւառին մէջ երեւան հանուած պղինձի հանքը շահագործելու մենաշնորհ պիտի տրուի Տարիւշէֆագա վարժարանին քիմիագիտութեան ուսուցիչ Դեր-գնդապետ Խալիտ պէյի։

ՓԱՅՏ ԵՒ ԱԾՈՒԽ.— Քաղաքապետութիւնը ծանոյց Թաղապետական բոլոր շրջանակներուն՝ միջա հսկել որպէս զի փայտ և ածուխ վաճառողները ձմեռուան խստութենէն օգտուելով, սուղ չծախեն, նաեւ ածուխներու հետ հող, քար եւն. չխառնեն։ Անսաստողները օրէնքին տրամադրութեանց պիտի ենթարկուին։

ՍՆԱՆԿ.— Ծովային առեւտրական դատարանը սնանկ հռչակեց Պոլիս, Ֆինճանճըլար Եօգուշը, Շարք Զարըքի կից հաստատուած լամպարի վաճառական Թադէոս Սաղաթճը։ Դատարանին անդամ Իպրահիմ պէյ միւժ քօմիսէր կարգուած է և փաստաբան Գաաբի պէյ ալ առժամեայ սէնտիք։

ԿԵՂԾՄԱՇԿԻ ԴԵՂՈՎ ԹՈՔԱԽՏԸ ԲՈՒԺԵԼ.— Թուրք թերթերը կ՚ըսեն թէ Տօքթ. Տուլքաֆի էֆ. անցածները Աքսարայի մէջ կեղծմաշկէ վարակուած տղայ մը շիճագեղով դարմանած պահուն, անոր մօրն ալ շիճագեղ ներարկեր է, որպէս զի կեղծմաշկէ չվարակուի, սակայն մայրը թոքախտաւոր էր։ Հետեւեալ օրը այդ կնոջ վիճակը բարւոքեր է և հիւանդը շնորհակալութիւն յայտներ է բժիշկին։ Տօքթորը նկատի առնելով այդ կարեւոր պարագան, ներարկումները կրկներ և յաջողեր է թոքախտը անհետացնելու։ Բժիշկը յետոյ ուրիշ երեք թոքախտաւորներու վրայ ալ փորձ կատարելով, գոհացուցիչ արդիւնք ձեռք բերեր է։

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՓԱԿՈՒՄ.— Ղալաթիա, Միլլէթ խանի Մեծ-վաճառատուններու տնօրէնութիւնը կը փութայ ծանուցանել պատուարժան հասարակութեան թէ իր վարձակալութեան պայմանաժամը կ՚աւարտի առաջիկայ 1/14 Յունվարին, հետեւաբար որոշած է զգալի զեղչ մը ընել նաեւ արդէն իսկ շատ զեղչուած գիներուն վրայ, այնպէս որ կարելի ըլլայ որոշեալ պայմանաժամին մէջ ձեռքէ հանել մեծաքանակ մթերքը կիներու և տղոց հանդերձեղէններուն, ճերմակեղէններու, եւն.։ Հաշուադէպ առիթ մըն է այս ամէն անոնց, որոնք կ՚ուզեն խիստ բացառիկ գինով մը գնել ընտիր ապրանքներ։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷՆ

Քրէտի Լիոնէի Ղալաթիոյ Վարչութիւնը իր արդի շէնքէն պիտի փոխադրուի Գարաքէօյ, Եէնի-Խանը, որ այս առթիւ կարգ մը նորոգութիւններ կը կրէ, ինչպէս գրած էինք։ Առիթը ունեցած ըլլալով այցելելու այդ վերանորոգուող շէնքը, կրնանք գաղափար մը տալ թէ ի՛նչ նորոգութիւններու և կատարելագործութիւններու կ՚ենթարկուի։ Ասոր համար պէտք եղաւ երեք շէնքեր միեւնոյն ատեն այցելել, — այսինքն՝ Եէնի խանը, անոր յարակից շէնք մը և երրորդ շէնք մըն ալ՝ որ նոր շինուեցաւ, վասն զի Քրէտի Լիոնէին համար, որուն գործառնութիւնները Պոլսոյ մէջ մեծապէս ընդարձակուած են, շատ նեղ պիտի գար միմիայն Եէնի խանի շէնքը, հակառակ անոր՝ իր գետնայարկովն ու իր երկու յարկերովը մէկտեղ Գարաքէօյի լաւագոյն և ընդարձակ խաներէն մէկը ըլլալուն։ Այն շէնքը ուրեմն ուր պիտի հաստատուի Քրէտի Լիոնէն, մեծ և բազմաթիւ առաւելութիւններով օժտուած պիտի ըլլայ, բան մը՝ որ իր օգտակարութիւնները պիտի ունենայ հասարակութեան՝ գործառնութեանց դիւրացման և արագութեան տեսակէտով։ Բաղդատորութիւնը ունեցանք հոն հանդիպելու Քրէտի Լիոնէի ներկայացուցիչ Մ. Կլավանիի, և ճարտարապետ Մ. Լուի Պօտուլի, որ նորոգութեանց յատակագիծը պատրաստած էր, և որ զանոնք կը վարէր աջակցութեամբը Մ. Անթուան Բիբբինեանիի։ Այս վերջին երկու անունները պէտք եղածէն աւելի երաշխաւորութիւն մը կ՚ընծայեն, որպէս զի Քրէտի Լիոնէի վիճակին և ունեցած կարեւորութեան համապատասխան շէնք մը առաջ բերելու նպատակով եղած ձեռնարկը ամէն կերպով կատարեալ և անթերի ըլլայ։ Մ. Պօտուլի՝ իբր ճարտարապետ և Մ. Բիբբինեանի՝ իբր ձեռնարկու, կատարելապէս իրար կը լրացնեն՝ լիապէս յաջողած գործ մը արտադրելու համար, և երբ հասարակութիւնը առաջիկայ Ապրիլ ամիսէն սկսեալ կարենայ պտտիլ նոր շէնքին ամէն մասերը, հիացում միայն պիտի յայտնէ գրասենեակներու և այլ և այլ ճիւղերու խիստ կանոնաւոր և համաչափեղ բաժանումներու մասին, որոնց ամէնքն ալ պատշաճ և գեղեցիկ յատակագծի մը համեմատ շինուած են։ Գետնայարկը պիտի գտնուին այն գրասենեակները, որոնց հետ գործ պիտի ունենայ հասարակութիւնը։ Բայց աշխատութեանց արդի վիճակը թոյլ չի տար բան մը ըսել իրենց կազմակերպութեան և ձեւին մասին, որ ուրիշ յօդուածի մը նիւթ կրնայ կազմել։ Այս անգամ պիտի բաւականանք մի՛միայն դրամարկղներու և վարձու արկղերու մասին խօսելով, վասն զի պանքային այս ճիւղը առիթ տուած է կարգ մը աշխատութեանց, որոնց մասին գաղափար մը տալ շահեկանութենէ զուրկ չէ։ Այս ճիւղը հաստատուած է գետնին տակը, ուր 20 մէթր երկայնքով, 8 մէթր լայնքով և 3 մէթր բարձրութեամբ սրահ մը շինուած է։ Ըսենք անմիջապէս թէ մարդ հոն առաջին անգամ մտնելուն՝ տպաւորութիւնը կ՚ունենայ հաստատուն ամրոցի մը, և կամ երկաթեայ վանդակի մը, որ ամրութեան ամէն ապահովութիւն կ՚ընծայէ։ Եւ սորկա տպաւորութիւն մը չէ միայն, այլ զուտ իրականութիւնը։ Այս մասին համոզում կարելի է գոյացնել այն բացատրութիւններէն, զորս ճարտարապետը տուաւ և որոնց մէկ ամփոփումը կը պատկերացնենք հոս։ Այս ընդարձակ սրահը յատկացուած է դրամարկղ վարձողներու, որոնք հոն պիտի կշտեն ու պահեն իրենց դրամներն ու արժէքաւոր իրեղէնները։ Պանքաներու մէջ այս սրահը տեսակ մը վիպական նկուղ է, լեցուն ճշմարիտ գանձերով, զորս երկար բարակ նախազգուշութիւններով շրջապատելու պէտք չկայ, գողերու ձեռնձգութիւններու դէմ ապահովելու համար։ Այս վերջիններուն ժպիրհ յանդգնութիւններուն դէմ խորհուած նախազգուշական միջոցները իրենց կատարելութեան հասած են ներկայիս։ Տեսնելով դրամարկղներու այն սրահը, զոր Մ. Պօտուլի շինած է Քրէտի Լիոնէին համար, մարդուն... արգահատելը կուգայ այն գողերուն վրայ, որոնք պիտի փորձէին հոն մտնել։ Այո՛, զուր տեղը ժամանակ պիտի վատնէին անոնք, եւ իրենց գործիքները պիտի բթանային եւ պիտի մաշէին պարապ տեղը, հոգ չէ թէ այդ գործիքները ամէնէն աւելի մոգականները և ամէնէն հնարամտութեամբ շինուածները ըլլային։ Անհաւատալի մէկ քանի մանրամասնութիւններ, որոնք Քրէտի Լիոնէի մէջ դրամարկղ վարձող յաճախորդները պիտի համոզեն թէ կրնան հանգիստ անվրդով քնանալ, առանց երբեք ամենափոքր մտահոգութիւն մը ունենալու իրենց հարստութեան վրայ։ Սրահը շրջապատուած է թանձր պատով մը, որ բոլորովին մասնաւոր եղանակով մը շինուած է։ Այդ պատը հիւսուած է իրար խաչաձեւուած երկու շարք երկաթ ձողերու կազմուածքով մը, որոնք իրարմէ 8 սանթիմէթրի չափ հեռու կը գտնուին։ Բոլոր այս երկաթները՝ որոնք ամրութեան ինքնին ա՛յնքան կարեւոր միջոց մը կը կազմեն, ներկուած են կրային նիւթով մը՝ որ ծայրայեղ դիմացկունութիւն մը ունի։ Խաչաձեւուած երկաթներու այս շարքով սրահին ձեղունն ալ պիտի ամրացուի։ Իսկ տախտակամածը պիտի շինուի նախ շատ դիմացկուն կրածոյլով, որ անխոցելի պողպատէ 15 միլիմէթր հաստութեամբ տախտակներով ծածկուած եւ ամրացուած պիտի ըլլայ։ Բայց ամէնը այս չէ։ Դրամարկղներու սրահին յատակին վերաբերող պարագայ մը՝ իր առանձին շահագրգռական կողմը ունի։ Մեր յիշած երկաթուղով և կրածոյլով շինուածքին անմիջապէս տակը, երբ գետինը փորուի, միապաղաղ ջուրի մը պիտի հանդիպուի, որ ուրիշ բան չէ բայց եթէ նոյն իսկ ծովը, որուն մակերեսը կը գտնուի ճիշդ այդ տեղը։ Այնպէս որ եթէ երբեք կարելի ըլլար արկղերու սրահին տակը հասնիլ, գործել անկարելի պիտի ըլլար հոն օ եւ է գողութիւն՝ վասն զի ջուրին ողողումը արգելք պիտի ըլլար ատոր։ Ամբողջութիւնը այս աշխատութիւններուն, զորս նկարագրեցինք մենք, ինքնին առանձին շէնք մը կը կազմէ՝ Եէնի Խանի արդի նկուղներուն տակը հաստատուած, և որ ամրութեանց կատարումն մըն է։ Այս շինուածքին ջուրին ու իր երկաթով ամրացուած պատերուն մէջտեղ հսկողութեան համար նրբանցք մը շինուած է, որուն մէջ կարելի պիտի ըլլայ շարունակ շրջիլ, և այս կերպով գիշեր ցորեկ հսկողութիւն ի գործ պիտի դրուի։ Հարկ չկայ աւելցնելու թէ՝ արտաքին պատերը Եէնի Խանի այս նկուղներուն՝ մէկ մէթր 20 սանթիմէթրի հաստատութիւն ունին, և ինքնին միայն գերազանցապէս տոկունութեան միջոց մը կը կազմեն։ Այս պատերուն վրայ գտնուող հիմակուան լուսամուտները բոլորովին պիտի գոցուին՝ քարով և խիճով։ Դրամարկղները Քրէտի Լիոնէի Բարիզի կեդրոնատեղիին մէջ ընդունուած ձեւովը պիտի ըլլան, և պիտի հայթայթուին Ֆիշէ տան կողմէ։ Արկղերու սրահին մուտքի դուռներն ալ միեւնոյն տան կողմէ պիտի հայթայթուին, և դրամարկղներու նման շինուածքներ պիտի ըլլան, այսինքն թէ՝ անխոցելի ամուր պողպատով եւ անկիզելի նիւթերով. իսկ իրենց հաստութիւնը պիտի ըլլայ 31 սանթիմէթր։ Յառաջիկայ յօդուածի մէջ պիտի խօսինք միւս մասերուն վրայ այս նոր շէնքին, որ, մայրաքաղաքիս նմանօրինակ շէնքերու ամէնէն գեղեցիկներէն մէկը պիտի ըլլայ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍԷՐԸ ՏԱՐԻՔ ՃԱՆՃԱՐ.— Ո՛վ կ՚ըսէ թէ սէրը մահացու է, սիրտը կը ծերանայ։ Այս ընդհները դատափետելի փիլիսոփաներ են ապահովաբար, կիներէն վտարուած, հաճոյքին անզգայ, որոնք սակայն պիտի կարկէին երբ ականատես ըլլային դարաւոր մէկու մը պատանեկան խանդավառութեան։ Տեսարանը կ՚անցնի Ամասիոյ մէջ, երկիրը ա՛յնքան համբաւաւոր խնձորներուն և... ուրիշ բերքի մը։ Կ՚երեւի թէ այդ երկու բերքերը հոն իրարու նայելով կ՚աճանան։ Սակայն չշեղինք։ Ամասիացի Յոյն մը, հաճի Էֆրէմ-օղլու, որ կեանքին 132 գարունները ողջունած և ձմեռները շալկած էր, կ՚երեւի չկշտանալով կարմրուկ խնձորներուն հրապոյրներէն, անցածները, քամակը շալկած, շունչը կ՚առնէ Մետրապոլտարան և համբուրելով առաջնորդին ձեռքը, կը խնդրէ որ իր սա տարիքին մէջ անմխիթար չձգեն զինքը և արտօնեն նորօրին կանանչը կապելու իր սկսուած ճակտին և նորընծաղիկ մը հոտոտելու իր ծերացած ազուէսի սուր ռունգերով։ Պատմութիւնը հոս կը վերջանայ, չենք գիտեր թէ Աստուծոյ պաշտօնեան ի՛նչ ըսաւ ականջին ի վար այս... արտակեդրոն ծերանիին, որ 130 տարիներու բեռան տակ, արշաւասոյր կ՚ուզէ վազել տասնըութամեայ պատանիներու խանդավառութեան մէջ։

ՑՈՒՐՏԷՆ ՄԵՌԱԾ.— Քէօթահեայի մէջ ու շրջակայքը 3 թիզ ձիւն տեղացած է։ Իզմիրի մէջ, Աճէմ խանը բնակող մուրացիկ մը Անաստաս, ցուրտէն մեռած գտնուած է իր սենեակին մէջ։

ՏՕՔԹ. ՉՐԱՔԵԱՆ

Ամէն օր կը գտնուի առաւօտէն մինչեւ ժամը 7 Կէտիկ Բաշա, Կարապետ էֆ. Պէրպէրեանի դեղարանը և ժամը 8-11, Գում Գաբու Նշանճի Ճատտէսի, Յակոբ էֆ. Ճէզվէճեանի դեղարանը։

Վերոյիշեալ դեղարաններուն մէջ Գշ.ի և Շբթ. օրերը միեւնոյն ժամերուն ձրիապէս կը դարմանէ, ամէն տեսակ հիւանդները։ 1—10

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ

(1905 Դեկ. 8 Հինգշաբթի)

ՑՈՐԵՆ

Ճերմակ Առաջին օխան	40½-41	ղր.
» երկրորդ »	39-40	»
Մուխլիթ »	38-37	»
Զաւտարըը »	34	»
Սէրթ տաւլին, օխան	43	ղր.
» միջին տեսակ	39-41½	»

Այսօր ժամանեց 9 վակոն ցորեն Անատօլ։

ԱԼԻՒՐ

Ֆապրիքան քըրմա Ա. պարկէ	77-78	ղր.
» » Բ. »	73	»

Բ Ե Փ

Օխան 18¾-19 փարա։

ԳԱՐԻ

Քէօստէնճէ 14 ղրշ. գրիւ

Մէրսին և Ռոտոսթօ 12½-13 ղրշ. գրիւ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԹՕՔԻՕ 20 Դեկտ.— Թարփիլանաւերու միացեալ տորմիղը լուծուեցաւ։ Ծովակալ Թօկօ վերին ընդհանուր հրամատար պիտի կարգուի Ճապոնի ծովային զօրութեանց։ Մանչուրիոյ ճապոնական բանակին բանակետղն ալ լուծուեցաւ։ Մարէչալ Օեամա ձեռնարկեց իր պաշտօնին իբր պետ Ընդհ. Սպայակոյտի։ Դահլիճը հրաժարական մատոյց, զոր ընդունեց Միքատօն, Վարչապետ կոմս Քացուրա ունկնդրութեան ընդունուեցաւ կայսեր կողմէ, և առաջարկեց որ նոր Դահլիճը կազմելու պաշտօնը յանձնէ Մ. Սեյիոնջիի։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Սերպիոյ արտաքին գործոց Նախարար Մ. Ջաւկովիչ առաջարկեց Անգլիոյ հետ դիւանագիտական յարաբերութիւնները վերահաստատել։ Դահլիճը մերժեց, որով Նախարարը հրաժարեցաւ։ Դահլիճը ընդունեց այս հրաժարականը, նկատելով որ այդ խնդիրը պէտք է առնը գոյ ուրիշ գործերէ որոնք են փոխառութիւն, ապառաջինութիւն և երկաթուղիներու շինութիւն։

ՊԷՐՆ.— Զուիցերիոյ կառավարութիւնը որոշեց ներկայացուցիչներ ունենալ Թօքիօյի և Բեթերսպուրկի մէջ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսեր երկրորդ որդւոյն, Այթէլ Ֆրիտրիխի ամուսնութիւնը պիտի կատարուի մարտի սկիզբը, այսինքն՝ կայսեր ամուսնութեան արծաթեայ յոբելեանին հանդէսէն առաջ։

ՉԻՔԱԿՕ.— Անուելի հրդեհ մը ծագեցաւ վաճառատան մը մէջ, ուր 600 պաշտօնեայ կար։ Բոցերը շատով տարածուեցան չորս կողմ և 40է աւելի մարդիկ մեռան և շատեր ալ վիրաւորուեցան։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Երկու կառախումբեր իրար բաղխեցան փապուղիի մը ներքեւ։ Մէկ քանի վագոններ խորտակուեցան։ 40 հոգի վիրաւորուեցան եւ մէկ քանի հոգի մեռան։

Ա Մ Է Ն Տ Ե Ղ

Փ Ն Տ Ռ Ե Ց Է Ք

ՆՇԱՆ-ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ 1906 Թ. ՏԱՐԻ

Բոլոր անոնք որ երկար ապրիլ կ՚ուզեն
Բոլոր անոնք որ կը ձանձրանան
Բոլոր անոնք որ խնդալ կ՚ուզեն
Բոլոր մեծ հայրիկներն ու բոլոր մեծ մայրիկները
Բոլոր մեծերն ու բոլոր պզտիկները

ԱՄԷՆՔԸ,

ԱՄԷՆՔԸ ԹՈՂ ԿԱՐԴԱՆ

ՆՇԱՆ-ՊԱՊԻԿԵԱՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

Որ ամէն տեղ կը գտնուի եւ նաեւ Նշան-Պապիկեան Գրատունը

ԳԻՆ 5 ՂՐՈՒՇ

ԳԱՒԱՌԻ ՀԱՄԱՐ 6 ՂՐՈՒՇ

☞ Կարդալ Մահմուտ Փաշա, Խ. ՖԷՍՃԵԱՆ դեղարանի եւ ձկան իւղի ազդը Դ. երեսը

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

7/20 Դեկտեմբեր 1095

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ Օ.Ո.	98.08½
Երէկուան էն բարձր գինը »	98.16½
» էն վար գինը »	98.08½
ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ	
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	132.37½
Երէկուան էն բարձր գինը »	132.75
» էն վար գինը »	132.37½
Շիրքէթը Խայրիէ	35.—
Օսմանեան Պանքա	602.—
Թրանսվալ »	57.—
Քրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն Ա.	314.—
» « » Բ.	270.—
Պանք Նաս. Կրէտ.	437.—
Տէրքոսի Ջուրի ընկ.	248.—
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ. Օ.	3.85
Թրամվայի բաժնեթուղթ	7.40
Քարափ Կ. Պոլսոյ	509.—
Լաւրիեամ ֆր.	60.—
Անատօլ. Երկ. բաժնեթ. Ա. Ո.	16.65
Րէժիի պարտաթուղթ ֆրանք	379.
Ճապոնական 4%	92.25
Սպանիական արտաքին	91.70
Ռուսական 4% 1901	78.—
Անգլիական Քօնսոլիտէ Ա. Ո.	89.—
Ֆրանսական Ռանթ ֆր.	98.65
Լոնտոն 3 ամիս	111.02½
Բարիզ »	22.66¼
Վիէննա չէք ֆիօր.	21.87
Պերլին անտոկօս չէք մարք	18.57
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Օսմ. ոսկին 100 ղր.էն	ղր. փր.
Ֆրանսական ոսկի	87.15
Անգլիական ոսկի	109.29
Բօլ	90.—
Քրիմց	51.04
Մէճիտիէ արծաթ	108.04
Մէթալիք	103.—
Ռուսի Թղթադրամ	8.68

«ՄԱՆՉՈՒՄԷ»Ի ՈՒՂ.ԵՒՈՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ — 49 —

ԳՐԵՑ ՕԹԹՕԼԷՆԿՈՒԻ — ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ ՍԻՄՈՆ ՉԷՕՄԼԷՔՃԵԱՆ

Չնաշխարհիկ Ադամանդներու
Խորհրդաւոր Գողութիւնը

ԺԵ.

ՄՐ. ՄԻՉԸԼ ՇԱՏ ՄԸ ԲԱՆԵՐ ԿԸ ԲԱՑԱՏՐԷ

—«Պէտք է որ» ը, Մր. Նէօյլ, այնպիսի բառ մըն է, որուն շատ քիչ կը հնազանդիմ, ըսաւ Միչըլ: Բայց գիտեմ թէ ո՛րքան տառապած էք, և չեմ փափաքիր այս տեսակցութիւնը երկարել: Նախ՝ պէտք է սակայն կացութիւնը հասկնալ: Ինչ է ձեր և Մր. Պէրնօին կարծիքը:

—Ես համառօտ կերպով պիտի բացատրեմ ձեզ, ըսաւ գործակալը, պայմանաւ որ ձեր կինը հեռանայ:

—Կինս այժմ իմ անբաժան մասս կը կազմէ, ըսաւ Միչըլ:

Եւ թեւը իր կնոջ մէջքին անցընելով, ըսաւ միւսներուն,

—Առանց վարանելու խօսեցէք: Կինս խոստացած է զիս նկատել ինչպէս որ եմ: Խօսեցէք:

—Լա՛ւ ուրեմն, հիմա գիտեմ որ Րօզ Միչըլ, որ սպաննուած է, Նիւ Օրլէանսի մէջ ծանօթ էր Րօզ Մօնդալօպօն անունով և որ ձեր կինն էր: Գտայ նաեւ որ դուք նորատի խառնածին մը խաբած էք, այսինքն մայրը այս աղջըկան: Երբ լքանեցիք զայն, մեռած էր, սիրտը խորտակուած, մինչ Մօնդալօպօն կնոջ թոյլ կուտայիք տղան առնելու և իրեն զաւակը կարծեցնելու, թէև ետքը անոր ձեռքէն ալ առեւանգեցիք: Այս կինը մօքէն կ'անցընէր որ կ'ուզէիք ամուսնանալ և երդում բրաւ արգիլել: Իր ներկայութիւնն հոս՝ ճիշդ այն պահուն որ դուք պիտի ամուսնանայիք, սպառնալիք մը եղած ըլլալու է ձեզի համար: Առնչութիւնը կը տեսնէ՞ք: Շատ անգամ սպաննութիւններ կը գործուին ամենաոչինչ պատճառներու համար: Ահա ասոր համար կը խորհիմ որ իրողութիւնը բացայայտ է և ես կրնամ ձերբակալել ձեզ:

—Կրնաք ձերբակալել զիս նուազագոյն ապացոյցի մը վրայ, ըսաւ Մր. Միչըլ: Ասիկա ամէն օր կը պատահի: Բայց զիս դատապարտելու համար պէտք է ապացուցանէք:

—Ինչէ՞ն գիտէք որ չեմ կրնար ապացուցանել:

—Սա պարզ պատճառով որ ձեր ըսածները սխալ են:

—Շատ լաւ, Մր. Միչըլ, բայց պէտք է ապացուցանէք:

—Պատրաստ եմ ապացուցանելու: Նախ, ձեր պատմութեան համեմատ, առեւանգեցի այդ աղջիկը: Հոս մասամբ իրաւունք ունիք: Մօնդալօպօն ձեռքէն առի բռնութեամբ: Կատարելապէս իրաւունք ունէի այսպէս ընելու:

—Ուրեմն կ'ընդունիք որ իր հայրն էք:

—Ընդհակառակն կ'ուրանամ եւ ահաւասիկ ձեր պատմութեան սխալ կէտը: Ձեր ամբողջ փաստը կը հիմնուի իմ յանցապարտութեան վրայ, երբ թէ այս աղջկան մօրը իրաւունքները ոտնակոխ ըրած եմ և թէ Մօնդալօպօնի իշխանութեան տակ կը գտնուիմ: Իրողութիւնը սա է որ ես այն աղջկան հայրը չեմ և Մօնդալօպօն շատ փոքր հաւանականութիւն մը ունէր իմ քթէս բռնելու:

—Բայց դուք խոստովանեցաք որ մեծ գումար մը տուած էիք իրեն:

—Ճիշդ է, բայց բնաւ անոր իշխանութեան տակ գտնուած չեմ:

—Մր. Միչըլ, ես քիչ անգամ կը մոռնամ ուրիշի մը խօսքերը: Մառանին մէջ գտնուած օրերնիս, ըսիք որ դուք այդ կնոջ իշխանութեան տակ կը գտնուէիք, թէ անիկա կրնար գայթակղութիւն յարուցանել և ձեր ամուսնութիւնը խզելու պատճառ ըլլալ: Եւ հիմա կ'ըսէք որ անոր իշխանութեանը տակ չէիք և անոր լռութիւնը չէք գնած: Այս հակասական յայտարարութիւնները ինչպէս կրնաք բացատրել:

—Երկու հակասական յայտարարութիւնները կրնան ճիշդ ըլլալ, եթէ ատոնց միջեւ ժամանակ անցած ըլլայ: Երբ խոստովանեցայ որ այդ կնոջ իշխանութեան տակ կը գտնուէի, ճշմարտութիւնը կը մտածէի և կ'ըսէի: Երբ հիմա կ'ըսեմ թէ անոր իշխանութեան տակ չեմ, նորէն ճշմարտութիւնն է որ կ'ըսեմ: Այս ժամանակամիջոցին մէջ կրցայ գնահատել նկարագիրը այն կնոջ որ այժմ իմս է: Ահաւասիկ այսչափ: Հիմա գիտեմ որ եթէ Մօնդալօպօնի պատմութիւնը չորս հովերուն հռչակուէր, կնոջս վստահութիւնը պիտի չխախտէր, եթէ իրողութիւնը բացատրէի անոր:

—Յանուն Աստուծոյ, պարոններ, ընդմիջեց Մր. Նէօյլ, ուշադրեցէք այս վիճաբանութիւնը և իրողութիւններուն վրայ խօսեցէք: Շատ անհամբեր եմ որ ճշմարտութիւնը յայտնէք:

—Ես ալ մտադիր եմ այնպէս ընելու: Միայն հաճոյք մը զգալու համար էր որ պզտիկ վէճ մը ունեցայ Մր. Պէրնօին հետ: Բայց ասիկա անգթութիւն է հանդէպ Մր. Նէօյլի, որ յուսամ թէ ներողամիտ պիտի ըլլայ ինծի: Սկիզբէն սկսելու համար, պէտք է ետ երթալ մինչեւ երիտասարդութիւնս զոր անցուցած եմ Նիւ Օրլէանսի մէջ: Նա բառի ազնիւ աղջկան մը համակրած էի:

Հոս, Միչըլ կնոջը ձեռքը սեղմեց և անիկա ալ փոխադարձաբար, երբ թէ ըսելու համար որ կը հասկնար:

—Կարծեմ թէ պէտք չկայ Րօզի մօրը անունը յիշել, Մր. Նէօյլ, եթէ սակայն դուք չյիշէք:

—Աստուած չընէ որ ըսեմ, պատասխանեց ծերունին:

—Մօքէս չանցուցի որ կ'ըսէք, վասն զի գիտեմ թէ պարկեշտ մարդ մըն էք, թէև ասկէց առաջ երբեք տեսած չըլլամ ձեզ: Այս յայտարարութիւնը կրնայ զարմանք պատճառել ձեզ, բայց ճիշդ է: Ես այն անձը չեմ զոր կը կարծէք: Այն միւսը հիմակ հիւանդանոցի մէջ է, մինչ ես անոր հօրեղբօրորդին եմ: Գիտեմ որ ամենքն ալ զիս անոր տեղը դրած են: Բայց սխալ է: Մօնդալօպօն ալ այս սխալին մէջ ինկած է: Ահաւասիկ իրողութիւնները. — Երբ դպրոցական տղայ էի, չափազանց կը սիրէի մեր ընկերուհիներէն մէկը, որ յետոյ Րօզի մայրը եղաւ: Համալսարան մտնելէս առաջ, ըսի փոքրիկ ընկերուհիիս, որ այն ատեն 15 տարու էր, թէ վերադարձիս պիտի ամուսնանամ հետը: Ասիկա թէ՛ իմ և թէ անոր առաջին սէրը եղաւ: Ինծմէ տասը տարու մեծ հօրեղբօրորդի մը ունէի, վայելուչ եւ հարուստ, որ խաղամոլին և գինեմոլին մէկն էր: Այս Մօնդալօպօն բռնած կինը, ինչպէս գիտէք, խաղատուն մը կը բանեցնէր, և բնականաբար իմ ազգականս հօրեղբօրորդիս այն տեղի միայն յաճախորդն էր:

(Շարունակելի)

Է. ՔԱԼԻՎՐՈՒՍԻ ԵՒ ԸՆԿ.

342 Բերա, Մեծ Փողոց 342

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ

Այս վաճառատունը՝ որ Կ. Պոլսոյ հայ-լայթ դասակարգին բազմաթիւ յաճախորդներ ունի, որոնք միշտ կը գնահատեն վաճառքներուն ազնուութիւնն ու գերձակական ալխատութիւնները, այս անգամ յառաջդիմութեան նոր ճամբու մը մէջ մտնել որոշած է, ամէ՛ն դասակարգի յաճախորդներ ունենալու նպատակաւ:

Ասոր համար, նախ և առաջ ընդարձակած է իր վաճառատունը, վարձելով իր յարակից «Պիգանա» գարեջրատան յարկաբաժինը: Վաճառատան պատրաստ ապրանքները ճոխացուցած է կերպասներու, և ամէն տեսակ կարերութիւններու զանազան տեսակներով, զորս գնած է Գ. Ժ. Քալիվրուսի, Եւրոպայի մէջ ըրած իր վերջին ճամբորդութեան ատեն: Եւ որպէս զի այս վաճառատան ապրանքներուն համբաւուած ազնուութիւնը միանգամ ընդ միշտ վերնայ ամէնուն մօքէն, վաճառատունը զեղչած է իր ապրանքներուն բոլոր գինները, ինչ որ ամէն ոք կրնայ հաստատել վաճառատունն այցելելով:

Վաճառատան տնօրէնութիւնը վաճառման այս նոր դրութիւնը որոշելով յառաջիկայ 5/18 Դեկտ. երկուշաբթիէն սկսեալ ապրանքներու ճոխ ցուցադրում մը՝ պիտի ընէ բացարձակապէս զեղչեալ գիներով: Այս ցուցադրումը միայն 15 օրուան համար է, այնպէս որ կը հրաւիրենք մեր սիրելի ընթերցուհիները օգտուիլ այս առիթէն: 3—10

ՏՕՔԹ. ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆ

ՄԱՆԿԱԲՈՅԺ—ՆԵՂԱԽՏԱԲՈՅԺ

Բարիզի Մայրաքաղաքը վերադարձած ըլլալով՝ իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի Դեղարանիս մէջ, Թագսիմի մօտ՝ թիւ 57, ամէն օր, ժամը (Ը. Թ) 7-10:

Իսկ աղքատները ձրիաբար կը դարմանէ:

Դեղարան Վ. ՔԷՕՄԻՒՐՃԵԱՆ

Բերա Մեծ փողոց Թագսիմի մօտ՝ թիւ 57

ԲՈՒՆ ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Հաճի Շահին յանձնարարուած հանգերձեղինաց հայ վաճառատան բուն տէրն Արտակ Մօսիկեան որ իւր գործատեղին փոխադրած է Մահմուտ Բաշայի փուռին դէմ, Սըլթըզ խան, վարի յարկ թիւ 16, իւր շնորհապարտութիւնն յայտնելով իրեն համակրող և զինք մեծապէս քաջալերող ազնիւ բարեկամաց, կը ծանուցանէ թէ ընտիր կերպասներէ յանձնարարուած չէք հագուստ կը շինէ 30% կանխիկ և ամիսական ամսական և կամ շաբաթական վճարումով: Կը խնդրէ ազնիւ հասարակութենէն յաւ հաշուել և բազմածախս վաճառատուններու հրապարակային խոստումներէ չը շըլանալ և անգամ մը այցելել իւր յաճախորդներն այնքան տարիներէ ի վեր գոհացնող «Հաճի Շահին»: Կանխիկի համար 10% զեղչ: Մինչեւ Ցունուար 1 վաճառատունն կիրակի օրերը բաց է: 10—4

ՄԱՅՐԱԿԱՆ ԿԱԹԸ

Մայրական կաթն ալ գտնուեցաւ վերջապէս: Ցայտնի է որ նորածնոտական կաթը զուիցերիականէն խիստ ընտիր և անմղարար է: Ֆրանսական

Ռուսօ s'Eimoն (Ս. և Օ) Ընկերութիւնը Ֆօշ-Ֆարէն և Նորմանտիայ ամենաշատ ապատական կաթէն աղոց համար ընտիր անունը մը պատրաստած է ՖԱՐԷՆ ԼԱՔԹԷ ՖՐԱՆՍԷ անունով, որ մօր կաթին տեղը կը բռնէ բացարձակապէս: ՖԱՐԷՆ ԼԱՔԹԷ ՖՐԱՆՍԷՆ խիստ անուշահամ է, մեծ ախորժով կ'ուտեն պէպէքներն և քանի՛ ուտեն՝ ա՛յնչափ կ'գիրնան ու կ'ուժովնան: Տղոց ու կիներու հիւանդութեան մասնագէտ բժիշկներ պէպէքներուն իբր անուշ միակ Ֆարէն Լաքթէ Ֆրանսէն կը յանձնարարեն որ խիստ դիւրամարս է, տղոց ստամոքսը չի խանգարեր, փորհարութիւն չի պատճառեր, ատոնց ակռայ հանելն ու ոտքի ելլելը կը դիւրացնէ ու կը փութացնէ և զանոնք կը պաշտպանէ տղոց յատուկ ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ: Անոնք որ իրենց սրտի հատորներուն առողջութեանը կը ցանկան և կը փափաքին ապագային հաւէլու, առողջ և կորովի տեսնել իրենց զաւակները, անհրաժեշտ է որ անուշի նմանութենէ չխաբուին ու իրենց զաւակներուն իբր անուշ փնտռեն միայն և միայն ՖԱՐԷՆ ԼԱՔԹԷ ՖՐԱՆՍԷՆ և տուփերուն վրայ ալ այս մակդիրը: Կը ծախուի ամէն մեծ նպարավաճառներու, դեղագործներու և դեղավաճառներու քով:

Մեծաքանակ գնումներու համար դիմել Պլ. Է. ՄԱՆՆԻԻ վաճառատունը. Կ. Պոլիս Նաւաուքեան խան թիւ 23, 25: 27—50

PHOENIX ASSURANCE L. Co.

«ՖԻՆԻՔՍ»

ՀԻՄՆԱՐԿԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782ԻՆ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ

Անգլ՝ ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ առաջ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ և վնասուց մէջ իր անմիջական վճարումներովը:

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի և կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժական առարկաներ, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով:

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է. ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ և ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑ: Ցա՛րդ վճարած է աւելի քան 27,000,000 անգլ. ոսկի:

Ընդհ. գործակալ Պոլսոյ և գաւառաց՝ Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Վիքալէս խան, Պանք Օբոմանի քով Ղալաթիա

Փոխ Գործակալք ի Պոլիս

ԹՈՒՐՔ. ԱԲԻԿԵԱՆ — ՃԻՎԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

Եմին պէյ խան — Ֆնտըքլեան խան

Զմիւռնիայ բիւղերու՝ Ա. ԷՆՖԻՃԷՃԵԱՆ 30—5

ԿԱՂԱՆԴԻ ՆՈՒԷՐՑՈՒ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՒ

ԵՒ

ՆՄԱՆՕՐԻՆԱԿ ՆՈՒԷՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Դիմել՝ Օ'ՋԱՌԹԻՔԼԸ ՏԸ ՊՕ'ԶԱՌ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

(Ա. Մ. ԳԱՐԻՊԵԱՆ)

44, Եուքսէք Գալտըրըմ, 44

ՂԱԼԱԹԻԱ, Կ. ՊՈԼԻՍ 2—20

Վաճառատունը բաց է կիրակի օրերը

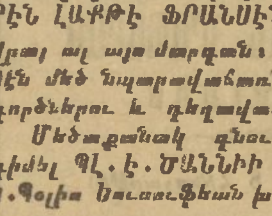

ՄԱԶԵՐԸ ... ՍԿՍԻՆ, ... առանց վարանելու գործածեցէք ԲԷԹՐՕԼ ՀԱՆԸ (PÉTROLE HAHN), Լիօնէն Ֆ. Վիպէրի կազմէ պատրաստուած (de F. VIBERT Lyon) և ամէնէն նշանաւոր ... կիներու կողմէ գնահատուած ու յանձնարարուած միակ փորձուած, վերանորոգ կազդուրիչը:

Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու մէջ ինչպէս նաև Քօ Օբէրթիւի վաճառատունը, և Պոլիս, Սուլթան Համամ Մէզիքի որդւոց և ընկ. դեղօրէից մթերանոցը:

Ներկայացուցիչ Է. Տէրասէ 26, Աստիրատի խան, Մէյտանճըք փողոց: 23—23

ՁԿԱՆ ԻՒՂԻ ՊԷՏՔ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

Գիտութիւնը այսօր ի'նչչափ յառաջացած է, ձկան իւղ գործածող անձերու համար, ասոր կ'ուզէ՞ք օգտուիլ գիտութեան այս առաւելութիւններէն, խմեցէք մաքուր Մօրիի անտրամաբան ձկան իւղ. ասոր իւղը հրապարակին վրայ մեծ մասամբ երկրորդ տեսակէն գտնուելով, գրկուած է իր մէջ պարունակած ազդեցիկ յատկութիւններէն, և անոնց փոխանակ գոհացուցիչ արդիւնքներ տալու ձեզ, ընդհակառակը տաղտկութիւն մը կը թողու:

Ուստի եթէ կ'ուզէք խմել զուտ և անխառն ձկան իւղ, հաճեցէք

ԴԻՄԵԼ ԽԱԶԻԿ ՖԷՍՃԵԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Մահմուտ Փաշա Պազր, «պօղաչալըքն դէմ, թիւ 261

ուր պիտի գտնէք հոն ձեր ճաշակին և ձեր առաւօտին խիստ ախորժելի և դիւրամարս առանց հոտի Նորվեկիոյ հանրածանօթ տուն (Փէքէր-Մօլլէր) ֆաբրիքայի ձկան իւղին առաջին տեսակը, որ այս տարի նոր մասնաւոր յանձնարարութեան մը համաձայն բերել տրուած ըլլալով կը ծախուի թէ՛ մանր թէ՛ քաղով:

Սոյն ձկան իւղը ամէնէն դժուարամարս և ամէնէն փափկակազմ ստամոքսի համար խիստ ախորժելի ըլլալով թէ՛ մեծերու և թէ՛ տկարակազմ պզտիկ տղայոց միակ դեղն է, որ կրնայ խիստ դիւրութեամբ խմելի և կը բուժէ կուրծքի, մորթի, քսարքիքի, սրտանայի, ջիղերնաւութիւն, ... թոքախտութիւն, նիհարութիւն և ասանց սման խել մը հիւանդութիւնները:

Ուստի ամէն անոնք, որոնք կը փափաքին խմել թէ՛ աժան և թէ՛ անարատ ձկան իւղ, թող հաճին դիմել դեղարանս, գնելով պզտիկ քանակութիւն մը որով կրնան սաւսել հրատարակութեանս ճշգութիւնը:

Հոս անգամ մը եւս կը կրկնենք թէ՛ Դեղարանս որ Պոլսոյ հասարակութեան չնորհիւ ջերմ ընդունելութեան արժանացաւ իր ուղղամիտ գործունէութեամբը, դեղերուն թարմութեամբը, դեղագրերու ճշգապահ պատրաստութեամբը և գիներու չափաւորութեամբը և արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբը միշտ գոհ ձգելով իր ազնիւ յաճախորդները եւ ասոնց ամէնուն կը սիրելի դեղարանիս գլխաւոր սկզբունքն ալ որ է ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ: Կը յուսանք որ Արդոյ յաճախորդները ինչպէս ցարդ, յետ այսու եւս միշտ պիտի շարունակեն իրենց վստահութիւնը Դեղարանիս նկատմամբ, և փոխանակ հեռաւոր տեղեր դիմելու՝ պիտի այցելեն ուղղակի Դեղարանս, ուր ամէն տեսակ դիւրութիւններ պիտի ընծայուին իրենց կատարելապէս գոհ թողելու համար:

ԴԵՂԱՐԱՆ՝ ՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ՓԻՆՃԱՆԱՑԻՆ ՍԻՍԱՄ 50—22

Օ ԼՈՒՎՐԸ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ա.Թ. ՏՕՓԱՔԱՑԵԱՆ

194, Բերա Մեծ Փողոց 194

ԱՄԷՆ ՕՐ վերջին նորաձեւութենէ վաճառքներ կ'առանանք ֆրանսական ու անգղիական առաջնակարգ գործարաններէ:

ՄԵՏԱՔՍԷ՝ պլուզի և հագուստի համար կըռնասեններ, ֆանթէզի թիւլեր ու տեսակ տեսակ ֆանթէզի թաւիշներ:

ԱՄԵՆԱԺՈՒ հաւաքածոյ մը քօսթիւմի ու չըլլագգեստի համար բուրդեղէն կերպասներու: Վրանոցի համար քասթօններ ու ֆանթէզի քառաքիւլ:

ԺԱՆԵԱԿ բուրդեղէն բամբակեղէն, ամէն տեսակ ձեռնոց, թաշկինակ, քաշքօռսէ, բօլէռօ, կնոջ ու տղայոց գուլպայ. մետաքսէ ու բուրդէ միսօներ, օժիտի համար ճերմակեղէն ու սառնագործներ:

ԿԸ ՑԱՆՁՆԱՐԱՐԵՆՔ մեր վաճառատունը՝ Բերայի ինչպէս նաև չրջակայ վայրերու մեծայարգ տիկիններուն, մասնաւորաբար գիներու աժանութեանը ու ծախուած վաճառքներուն ազնուութեան ու վայելչաձեւութեանը համար:

Զրի օրինակ և նմոյշ կը ղրկուի հեռաւոր տեղերու յաճախորդաց 3

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՓԱԿՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌԱՒ

20,000 ՈՍԿԻԻ

ԱՊՐԱՆՔ ՊԻՏԻ ԾԱԽՈՒԻ ԳՐԵԹԷ ՈՉԻՆՉ ԳԻՆՈՎ

ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՀԱՇՈՒԵՅԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆ, Ա. ՅԱՐԿ, ԹԻՒ 16

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒՆ

3/16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

Կնոջ յատուկ քօստիւմ, ժաքէթ, մանթօ, աղջկանց համար մանթօներ և թաճկոններ, պլուզներ, չըլլագգեստներ, տղոց համար հանդերձեղէններ, օժիտի ճերմակեղէններ, բուրդէ և բիքէ ծածկոցներ, չոր և ֆիչիւ, որոնց յատուկ չալիկներ և օձիքներ, սեղանի ծածկոցներ, քէթէն, մառաթրոլ, ֆլանէլ, թաշկինակ, գուլպայ, սեղմիրան, փողկապներ, անձեռոցներ, ֆիւռօններ, և ուրիշ ամէն տեսակ արդուզարդի և անակական առարկաներ:

5000 կտոր կերպաս պիտի ծախուի խիստ աժան եւ դիւրամատչելի գնով: 25—14

ԱՊԱՌԻԿ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ

ՆՈՐ ՏԵՍԱԿՆԵՐ

Հէրճայի վաճառատունը գոհարեղէններու, ոսկի և արծաթ չղթաներու գրպանի. պատի և քօնսօլի ժամացոյց երու մասնաւոր վաճառումէն զատ՝ ի բազմաթիւ յաճախորդներու վստահութենէն քաջալերուած, այս անգամ կը փութայ յայտարարել թէ՝ ամէն եղանակի յատուկ վերջին նորաձեւութեան վրայ պատրաստ ունի որոնց, կանանց և աղջկանց համար ամէն տեսակ հագուստներ ու անձրեւի համար մուշամայ վերարկուներ, նաև ճերմակեղէններ, ֆանթէզիներ և թօֆիէններ ու երկտակ կոշիկներ: Ունի նաեւ կաշի կապոցներ, ձեռքի լամբեր, մանեակներ, եւրոպական ու անգղիական գործեր, գեղանի մուշամայներ, կռաֆոններ ու պիւրքեթներ՝ ամենավերջին կատարելութիւններով:

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը մայրաքաղաքիս մէջ միակն է, որ շահած է հանրութեան վստահութիւնը եւ գոհունակութիւնը իր ապրանքներու ազնուութեան և ոսկիներու մաքրութեան, հաւատարմութեան և աժանութեան համար:

Այս ամէնուն որոշելու արժէքին վճարումն է

ԱՊԱՌԻԿ

Միայն թէ գնուած ապրանքին հարիւրին 20ը կանխիկ, իսկ մնացեալ գումարին համար շաբաթական հարիւրին 5 վճարմամբ պատրաստ է հայթայթել:

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՍ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ Է

Մեծ Շուկայ, Ոսկերչաց Մեծ Փողոց թիւ 13.

Անգամ մը այցելել բաւական է համոզուելու համար թէ՝ Հէրճայի անմրցելի կազմակերպութեամբ մը ի վիճակի է այսօր գոհացնել իր ամէնէն դժուարահաճ յաճախորդները:

Կանխիկ գնողներու համար հարիւրին 5 զեղչ.

ՏԱՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ՀԷՐՃԱՅԻ 50—6

Յ. Գ. Շաբաթական վճարմանց համար հաւաքչներ բնաւ պաշտօնի չեն դրուած:

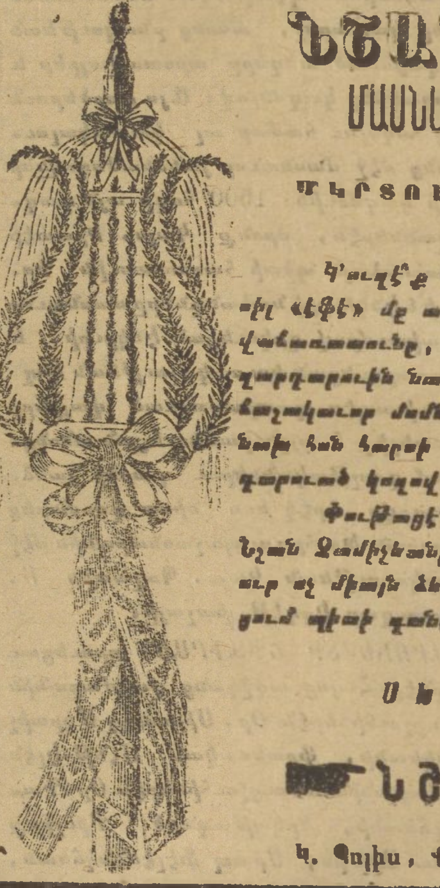

ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ

ԵՒ

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէ՞ք հարսնիքներնուդ փայլ աւելցնել, գեղանի «էֆէ» մը տալ մանկտոյն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆԻ վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ կը պատրաստուին նաև մեծ խնամքով վերջին նորաձեւութեամբ հռչակաւոր մոմեր, անմրցելի աժան գիներով: Կը գտնուին նաև հոն հարսի կիրալներ, քօղեր, քօղի մոմեր, զարդարուած կօշիկ, ծաղիկ, փնջեր, եւն. եւն. եւն.:

Փութացէ՛ք, հարսնիքի Տէրեր, այցելել անգամ մը Նշան Չամիչեանի հարսանեկան մոմերու ճոխ վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաև ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ:

ՍԽԱԼ ՏԵՂ ՉԵՐԹԱՔ

ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Քամամճը խանի առաջ, թիւ 86 50—48

ՁԿԱՆ ԻՒՂԵՐՈՒՆ ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐԸ

Անխառնագոյն ձկան իւղ գործածել ուզողներուն կը յանձնարարուի ՊԷՐԹԷԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ որ կամաց կամաց կը վերանորոգէ այժմ՝ խիստ տկարացած հիւանդներուն և հիմնապէս կը բուժէ արեան աղքատութենէ առաջ եկած հիւանդութիւնները, մաղձոտութիւնը, խոյլը (սըրագա), անարիւնութիւնը, տղոց երեսի և գլխու վէրքերը, հնցած ռօմաթիզմը, ծանր հազբուխը և անոր հետեւանքը եղող թոքախտը, տղոց ատամներուն թուլութիւնը, ճզղածութիւնը, ոսկորներուն ծուռութիւնը, մասնաւորապէս տղոց այժ տալու և աճումը մեքրելու միակ դարմանն է:

ՊԷՐԹԷԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ միակ իւղն է զոր Բարիզի բժշկական Ակադեմիան ընդունած ու յանձնարարած է հանրութեան վստահութեանը, կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ. կեդրոնատեղին է Maison L. Frère, 19, rue Jacob, Paris, կեղծը չառնելու համար ՊԷՐԹԷ անունը փնտռեցէք շիշերուն վրայ: Ծանր հազբուխի և կուրծքի հիւանդութեանց դարմանումին համար ՊԷՐԹԷԻ ԲՐԷՕԶՕԹՈՎ ԽԱՌՆ ԻՒՂԸ փնտռեցէք: 18—8

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ !!!

ՑԱՆԳԱՐԱՆ

ՆՈՅՆԱՁԱՅՆ ԵՒ ՆՈՅՆԱՁԱՅՆԱԿ ԲԱՌԵՐՈՒ

Յօրինեց՝ Պ. Խ. ԹԷՐՋԵԱՆ

Ձեռք հաւաքածոյ մը ունի քան 4000 յանգաւոր բառերու

Մեծ դիւրութիւն ոտանաւոր չինել փափաքողներու:

Ցանգարանը օգտակար և պիտանի է ոչ միայն ամէն անոնց՝ որ գիտեն ոտանաւոր չինել, այլ նաև անոնց՝ որ մինչեւ ցարդ բնաւ չեն զբաղած. որոնք, անգամ մը յանգարանը աչքէ անցնելով պիտի կրնան ճոխ և վայելուչ ոտանաւոր մը չինել ամենամեծ դիւրութեամբ:

Շնորհաւորական ուղերձներ ոտանաւորի ձեւով գրել փափաքողներու միակ առաջնորդը:

Անհրաժեշտ ամէն դպրոցականի:

Լաւագոյն ժամանցը ձմրան երեկոյներուն համար: Լաւագոյն գիրքը կաղանդի նուէրի համար:

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով

ԳԻՆ 4 ԴԱՀԵԿԱՆ 5—25

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ճ. ԳԱՍԱՐՃԵԱՆ